

Rangovas - energetikos įmonė pagal sudarytą su Bendrove sutartį teikianti perdavimo tinklo elektros įrenginių technologinio operatyvinio valdymo paslaugas ar vykdanči jai pavestus elektros įrenginių eksploatavimo darbus.

Rangovo operatyvinis darbuotojas - tai specialiai apmokyti ir paruošti Rangovo darbuotojai, kurie darbo metu operatyviai valdo elektros įrenginius arba atlieka juose operatyvinius perjungimus (tai darbuotojai 400/330/110/10/0,4 kV transformatorių pastočių ar elektrinių skirstyklose ar nuolatinės srovės keitiklių stotyse, vykdančys operatyvinius perjungimus darbo vietos ruošimo ir prileidimo darbams operacijas).

Rangovo operatyvinis remonto darbuotojas - tai specialiai apmokyti ir paruošti Rangovo darbuotojai, kurie atlieka Bendrovės elektros įrenginių techninę priežiūrą, remontuoja jiems pavestus elektros įrenginius ir/arba juose atlieka operatyvinius perjungimus. Pavienių automatinių jungiklių ar kirtiklių išjungimus/išjungimus elektros energijos apskaitos, ryšių, televaldymo ir telematavimų grandinėse gali vykdyti darbuotojai neturintys operatyvinio remonto darbuotojų teisių.

Paprastieji perjungimai elektros įrenginiuose - tai perjungimai, atliekami viename prijunginyje, perjungimai 0,38 kV tinkle, pavienės operacijos pagrindiniais komutavimo aparatais ar relinės apsaugos ir automatikos terpėmis, raktais, blokais ir pan.

Stažuotė - profesinių ir darbuotojų saugos žinių taikymas per tam tikrą laikotarpį po pirminio instruktavimo ir mokymo darbo vietoje, prižiūrint patyrusiam darbuotojui.

Dispečerinio valdymo pakopos - Aukštosios pakopos funkciją atlieka perdavimo sistemos operatoriaus operatyviniai darbuotojai - sistemos, balanso ir tinklo dispečeriai. Šių dispečerių atsakomybės, valdant perdavimo tinklo 110-400 kV tinklą, paskirstomos vadovaujantis perdavimo sistemos operatoriaus patvirtintu SVC OVG valdomų ir tvarkomų elektros įrenginių sąrašu. Žemosios pakopos funkciją atlieka skirstomųjų tinklų operatoriaus operatyviniai darbuotojai (skirstomųjų tinklų dispečeriai atsakingi už skirstomųjų tinklų įrenginių ir jų parametrų valdymą realia laike).

Vykdančys operatyvinius perjungimus, Bendrovės operatyviniai, operatyviniai remonto ir Rangovo operatyviniai ir operatyviniai remonto darbuotojai yra pavaldūs aukštosios pakopos dispečeriui, kurio operatyviniame valdyme yra valdomi perdavimo tinklo elektros įrenginiai.

Dubliavimas - operatyvinio ar operatyvinio remonto darbuotojo profesinių, darbuotojų saugos žinių ir įgūdžių lavinimas darbo vietoje po atestacijos, kontroliuojant patyrusiam operatyviniam darbuotojui.

Elektros įrenginių technologinis/dispečerinis valdymas - techninių ir organizacinių priemonių visuma, garantuojanti patikimą, ekonomišką ir saugų elektros įrenginių įjungimą / išjungimą, nustatytojo darbo režimo palaikymą, sutrikimų bei avarių lokalizavimą ir normalaus darbo režimo atkūrimą.

Elektros įrenginių operatyvinis valdymas - operatyvinio darbuotojo tiesioginis vadovavimas arba veiksmų koordinavimas tarp kelių operatyvinio valdymo pakopų dispečerių, vykdančys operatyvinius perjungimus elektros įrenginiuose.

Elektros įrenginių operatyvinis tvarkymas - operatyvinio darbuotojo leidimo davimas vykdyti elektros įrenginių operatyvinius perjungimus kitos įmonės (padalinio) operatyviniam darbuotojui, tiesiogiai valdančiam elektros įrenginius.

Sudėtingieji perjungimai elektros įrenginiuose - tai renkamųjų šynų, sekcijų, transformatorių išjungimas ir įjungimas, jungtuvų pakeitimas apeinamaisiais ar apeinamaisiais sekciniais jungtuvais, perjungimai schemose, kuriose vienam prijunginiui tenka daugiau kaip vienas jungtuvas, kiti perjungimai aukštosios įtampos įrenginiuose, kuriuos atliekant reikalingas griežtas eiliškumas su komutavimo aparatais.

Aukštos įtampos nuolatinės srovės keitiklių valdymas - tai griežtu eiliškumu atliekami veiksmai, vadovaujantis gamintojo įrenginių valdymo instrukcija. Valdymą atlieka operatyvinis arba operatyvinis remonto darbuotojas.

III. OPERATYVINIŲ DARBUOTOJŲ DARBAS IR UŽDAVINIAI

5. Bendrovėje operatyvinis įrenginių valdymas organizuojamas visą parą. Darbuotojų, valdančių įrenginius, uždaviniai yra:

- 5.1. ekonomiško ir patikimo darbo režimo palaikymas;
- 5.2. perjungimų, įjungimų ir išjungimų atlikimas;
- 5.3. avarijų lokalizavimas ir normalaus darbo režimo atkūrimas;
- 5.4. elektros įrenginių atjungimas remontui.

6. Dispečerinis valdymas Bendrovėje organizuojamas pagal pakopinę struktūrą, numatančią operatyvinės tvarkos, kontrolės ir valdymo funkcijų pasiskirstymą tarp pakopų. Aukštosios pakopos funkciją atlieka perdavimo sistemos operatoriaus SVC OVG operatyviniai darbuotojai - sistemos dispečeris, balanso dispečeris ir tinklo dispečeris.

7. Sistemos valdymo centre turi būti operatyvinių pokalbių ir įrašų vedimo, operatyvinių perjungimų atlikimo, avarijų ir technologinių sutrikimų likvidavimo instrukcijos, įvertinančios Bendrovės ypatumus.

8. Šalinant sutrikimus, avarijas operatyvinių darbuotojų pagrindiniai uždaviniai yra:

- 8.1. pažeidimų prevencija, siekiant išvengti darbuotojų traumų, technologinių sutrikimų ir įrenginių gedimo;
- 8.2. greitas elektros normalių parametrų atkūrimas vartotojams;
- 8.3. patikimos poavarinės schemos, darbo režimo visai elektros energetikos sistemai ir jos dalims parengimas;
- 8.4. atsijungusių įrenginių techninės būklės nustatymas, įrenginių įjungimas pagal galimybes, tinklo schemos atkūrimas.

9. Avarijos ir sutrikimai elektros įrenginiuose likviduojami vadovaujantis Avarijų ir technologinių sutrikimų likvidavimo instrukcija, įrenginių perjungimo programomis, tipiniais perjungimo lapeliais, režimų nurodymais, Lietuvos elektros energetikos sistemos atkūrimo po totalios avarijos planu, Relinės apsaugos ir automatikos įrenginių operatyvinės priežiūros instrukcijomis ir kt.

10. Visi perjungimų metu atlikti elektros įrenginių elektrinių sujungimų schemų ir relinės apsaugos ir automatikos įrenginių grandinių pakeitimai, taip pat kilnojamų įžemiklių uždėjimo vietos, turi būti pažymėti paros žiniaraščiuose ir operatyviniuose žurnaluose atlikus operacijas.

11. Perjungimus elektros įrenginiuose gali atlikti apmokyti elektrotechnikos darbuotojai, žinantys įrenginių schemas, išdėstymą ir paskirtį, atestuoti ir turintys operatyvinio ar operatyvinio remonto darbuotojo teises.

12. Bendrovės darbuotojų pareigybių, privalančių turėti operatyvinių ar operatyvinių remonto darbuotojų teises sąrašą parengia Darbuotojų saugos ir aplinkosaugos skyrius ir tvirtina Perdavimo tinklo departamento direktorius.

IV. OPERATYVINIŲ IR OPERATYVINIŲ REMONTO DARBUOTOJŲ MOKYMAS

13. Bendrovės darbuotojų mokymas:

13.1.darbuotojai mokomi laikantis šios Instrukcijos, Darbuotojų saugos ir sveikatos instruktavimo, mokymo ir atestavimo tvarkos aprašo reikalavimų.

13.2.operatyvinių ir operatyvinių remonto darbuotojų mokymui turi būti sudarytos individualios pasiruošimo programos, kuriose numatyta darbuotojo mokymo trukmė. Darbuotojus mokant mokymo įstaigoje sudaromos tipinės mokymo programos, kurios turi būti suderintos su Sistemos valdymo centro ir Darbuotojų saugos ir aplinkosaugos skyriaus vadovais. Rekomenduojama individualaus pasiruošimo programos forma pateikta 1 priede.

13.3.SVC OVG operatyvinių darbuotojų individualias pasiruošimo programas parengia Sistemos valdymo centro OVG vadovas. Mokymo programas suderintas su Sistemos valdymo centro ir Darbuotojų saugos ir aplinkosaugos skyriaus vadovais, tvirtina - Sistemos valdymo departamento direktorius.

13.4.IPC DKG operatyvinių darbuotojų individualias mokymo programas operatyvinio darbuotojo teisėms gauti parengia DKG vadovas kartu su OVG vadovu. Mokymo programas suderina su Sistemos valdymo centro, Darbuotojų saugos ir aplinkosaugos skyriaus ir Infrastruktūros priežiūros centro vadovais, tvirtina - Perdavimo tinklo departamento direktorius.

13.5.operatyvinių remonto darbuotojų individualias mokymo programas operatyvinio remonto darbuotojo teisėms gauti parengia Infrastruktūros priežiūros centro atitinkamo regiono vadovas kartu su OVG vadovu. Mokymo programas suderina su Sistemos valdymo centro, Darbuotojų saugos ir aplinkosaugos skyriaus ir Infrastruktūros priežiūros centro vadovais, tvirtina - Perdavimo tinklo departamento direktorius.

13.6.naujai ruošiamo operatyvinio ar operatyvinio remonto darbuotojo mokymąsi kontroliuoja ir jį konsultuoja tiesioginis vadovas ar jo paskirti kiti darbuotojai. Kad žinios būtų geriau įsisavintos, besimokančiam darbuotojui gali būti paskirta stažuotė. Stažuotės vadovu skiriamas patyręs darbuotojas, turintis ne mažesnę kaip 3 metų darbo stažą su operatyvinio ar operatyvinio remonto darbuotojo teisėmis.

13.7.jeigu operatyvinio, operatyvinio remonto darbuotojo teises reikia suteikti keletui darbuotojų ir jie ruošiami ne mokymo įstaigoje, tai galima organizuoti kolektyvinį mokymą, pagal sudarytą vieną bendrąją mokymo programą. Programa rengiama, derinama ir tvirtinama 13.2 - 13.5 punktuose nurodyta tvarka.

14. Rangovo operatyvinių ir operatyvinių remonto darbuotojų mokymas:

14.1.Rangovo operatyvinių ir operatyvinių remonto darbuotojų individualią mokymo programą operatyvinio ar operatyvinio remonto darbuotojo teisėms gauti rengia Rangovas

kartu su Bendrovės OVG. Programa suderinama su Sistemos valdymo centro, Darbuotojų saugos ir aplinkosaugos skyriaus ir IPC vadovais, tvirtinama Rangovo vadovo ar jo įgalioto asmens. Abiem pusėms susitarus, Bendrovės specialistai gali dalyvauti Rangovo operatyvinių ar operatyvinių remonto darbuotojų mokyme ir atestavime.

14.2. Rangovai, neturintys operatyvinių remonto darbuotojų, galinčių atlikti perjungimus Bendrovės perdavimo tinklo elektros įrenginiuose ir siekiantys įgyti šias teises, gali juos paruošti tik mokymo įstaigoje pagal mokymo programą, suderintą su Sistemos valdymo centro bei Bendrovės Darbuotojų saugos ir aplinkosaugos skyriaus ir Infrastruktūros priežiūros centro vadovais.

14.3. Rangovo darbuotojams rekomenduojama suteikti operatyvinio ar operatyvinio remonto darbuotojo teises tik išdirbusiems toje Rangovinėje įmonėje ar kitoje analogiškoje ne mažiau kaip 2 metus ir vykdžiusius aukštos ar vidutinės įtampos elektros įrenginių eksploatavimo ar montavimo darbus.

15. Prieš pradėdant eksploatuoti naujus ar rekonstruotus Bendrovės elektros įrenginius, Rangovas statęs ar rekonstravęs objektą apmoko IPC atitinkamų regionų, Darbų koordinavimo grupės bei Rangovo, teikiančio elektros įrenginių technologinio operatyvinio valdymo paslaugas, darbuotojus. Mokymuose dalyvauja Sistemos valdymo centro atstovas. Mokymų trukmė priklauso nuo elektros įrenginių schemos sudėtingumo.

16. Dėl tolesnio Rangovo operatyvinių ir operatyvinių remonto darbuotojų mokymo, tai yra darbuotojų dubliavimo ir priešavarinių treniruočių pravedimo, Rangovas gali su Bendrove ar su kita įmone, eksploatuojančia Bendrovės elektros įrenginius, susitarti dėl darbuotojų mokymo sąlygų.

V. OPERATYVINIŲ IR OPERATYVINIŲ REMONTO DARBUOTOJŲ ATESTAVIMAS

17. Bendrovės operatyviniai ir operatyviniai remonto darbuotojai atestuojami vadovaujantis Bendrovės „Darbuotojų saugos ir sveikatos instruktavimo, mokymo ir atestavimo tvarkos aprašo“ nustatytais reikalavimais.

18. Rangovo darbuotojams pirmą kartą suteikiant operatyvinio darbuotojo teises, sudarytoje atestacijos komisijoje turi dalyvauti Bendrovės Sistemos valdymo centro atstovai, o suteikiant operatyvinio remonto darbuotojo teises - IPC atstovai, su sprendžiamąjo balso teise, t.y. jiems nepritarus, Rangovo darbuotojui neturi būti suteikiamos operatyvinio ar operatyvinio remonto darbuotojo teisės.

19. Atestacijos komisijai, teigiamai įvertinus atestuojamojo darbuotojo žinias, Rangovo įmonės nustatyta tvarka, išduodamas Energetikos darbuotojo pažymėjimas, kurį pasirašo atestacijos komisijos pirmininkas. Jeigu darbuotojo žinios nepakankamos, atestacijos komisijos nuožiūra, skiriamas papildomas laikas žinioms įsisavinti ir atliekamas pakartotinis atestavimas.

VI. OPERATYVINIŲ IR OPERATYVINIŲ REMONTO DARBUOTOJŲ DUBLIAVIMAS

20. Išlaikius atestaciją, prieš pradėdant savarankiškai dirbti, visiems Bendrovės ir Rangovo operatyviniams ir operatyviniams remonto darbuotojams skiriamas dubliavimas, paskiriant atsakingą už dubliavimą asmenį ir nurodant dubliavimo trukmę.

21. Bendrovės SVC OVG operatyviniams darbuotojams dubliavimas skiriamas, OVG vadovo parengtu, SVC ir Darbuotojų saugos ir aplinkosaugos skyriaus vadovų suderintu ir Sistemos valdymo departamento direktoriaus patvirtintu nurodymu. IPC operatyviniams ir operatyviniams remonto darbuotojams - IPC DKG vadovo parengtu, SVC ir Darbuotojų saugos ir aplinkosaugos skyriaus vadovų suderintu ir Perdavimo tinklo departamento direktoriaus patvirtintu nurodymu.

22. Apie SVC operatyviniams darbuotojams skirtą dubliavimą, jo trukmę Sistemos valdymo departamento direktoriaus raštu, informuojami skirstomųjų tinklų, elektrinių, rangovų bei kaimyninių elektros energetikos sistemų dispečeriniai centrai.

23. Operatyviniai ir operatyviniai remonto darbuotojai po atestavimo, prieš pradėdami savarankiškai dirbti, turi dubliuotis prižiūrimi patyrusio darbuotojo ir dalyvauti bei teisingai išspręsti bent dvi priešavarines treniruotes, kurių viena su gaisro gesinimo elementais. Operatyviniai darbuotojai turi dubliuotis ne mažiau kaip 12 pamainų (dienų). Dubliavimo metu operatyviniai darbuotojai turi ne mažiau kaip 6 kartus dalyvauti operatyviniuose perjungimuose, o operatyviniai remonto darbuotojai turi ne mažiau kaip 3 kartus dalyvauti operatyviniuose perjungimuose su darbo vietos paruošimu. Dubliavimą skiriančiojo sprendimu, atsižvelgiant į įrenginių sudėtingumą, darbuotojų praktinį ir teorinį pasiruošimą, gali būti numatyta ilgesnė dubliavimo trukmė, didesnis sprendžiamų priešavarinių treniruočių kiekis ar didesnis kiekis operatyvinių perjungimų kiekis, kuriuose dalyvauja dubliuojamasis.

24. Jei operatyvinis darbuotojas nedirbo nuo 60 iki 180 dienų, jis turi išklaudyti papildomą instruktavimą darbo vietoje ir dubliuotis tose pareigose 1 pamainą. Tai įforminama Sistemos valdymo departamento direktoriaus nurodymu.

25. Jei operatyvinis darbuotojas nedirbo daugiau kaip 180 dienų, jis turi būti įsisavinęs padalinio vadovo paruoštą ir patvirtintą mokymo programą, papildomai atestuotas, taip pat privalo išklaudyti instruktavimą darbo vietoje ir dubliuotis ne trumpiau kaip 3 pamainas. Tai įforminama Sistemos valdymo departamento direktoriaus nurodymu.

26. Rangovo operatyviniai ir operatyviniai remonto darbuotojai dubliuojasi jų vadovų nustatyta tvarka atsižvelgiant į šio aprašo 16, 20, 23- 25 punktų nuostatas.

VII. PRIEŠAVARINIŲ TRENIRUOČIŲ PRIEŠ PRADEDANT SAVARANKIŠKĄ DARBĄ PRAVEDIMAS

27. Visiems Bendrovės ir Rangovų operatyviniams ir operatyviniams remonto darbuotojams baigiant dubliavimą turi būti pravedamos individualios priešavarinės treniruotės.

28. Treniruotės rengiamos, įvertinamos ir registruojamos vadovaujantis galiojančiomis LR energetikos ministro patvirtintomis Darbuotojų, eksploatuojančių elektros ir šilumos įrenginius, priešavarinių treniruočių taisyklėmis.

29. Bendrovės SVC OVG operatyviniams darbuotojams treniruočių programas rengia OVG vadovas arba jo įgaliotas kitas OVG darbuotojas, operatyviniams ir operatyvinio remonto darbuotojams - DKG vadovas.

30. Rangovo operatyvinio ar operatyvinių remonto darbuotojų treniruočių programas rengia Rangovo atsakingi darbuotojai. Rangovo parengtos operatyvinių darbuotojų treniruočių programos turi būti suderintos su Bendrovės OVG vadovu, o operatyvinių remonto darbuotojų - su Bendrovės IPC DKG vadovu.

31. Bendrovės ir Rangovų treniruočių programas tvirtina SVC vadovas.

32. Jei Bendrovės ar Rangovų operatyviniai ir operatyviniai remonto darbuotojai treniruotės metu padaro klaidą, kuri realiomis aplinkybėmis būtų išsiplėtusi į elektros energetikos įrenginių avariją, treniruotė neįskaitoma ir skiriama papildoma treniruotė.

VIII. LEIDIMAS SAVARANKIŠKAI DIRBTI

33. Naujai paruoštam Bendrovės operatyviniam ar operatyviniam remonto darbuotojui leidžiama savarankiškai dirbti tik pagal šios tvarkos reikalavimus atestuotiesiems, atlikusiems dubliavimą ir sėkmingai išsprendusiems numatytas priešavarinių treniruočių užduotis. IPC operatyviniams ir operatyvinis remonto darbuotojams leidimas savarankiškai dirbti įforminamas Perdavimo tinklo departamento direktoriaus nurodymu, kurį parengia IPC DKG vadovas, o operatyviniams Sistemos valdymo centro darbuotojams - Sistemos valdymo departamento direktoriaus nurodymu, kurį parengia SVC OVG vadovas.

34. Apie tai, kad leidžiama savarankiškai dirbti naujai paruoštiems operatyviniams Sistemos valdymo centro darbuotojams, Sistemos valdymo departamento direktoriaus raštu informuojami skirstomųjų tinklų, elektrinių ir rangovų operatyvines padaliniai, bei kaimyninių energetikos sistemų dispečeriniai centrai.

35. Apie tai, kad leidžiama savarankiškai dirbti naujai paruoštiems IPC operatyvinio ir operatyvinio remonto darbuotojams, Sistemos valdymo centro darbuotojai supažindinami su Perdavimo tinklo departamento direktoriaus nurodymu.

36. Naujai paruoštam Rangovo operatyviniam ar operatyviniam remonto darbuotojui leidžiama savarankiškai dirbti pagal šią Nuostatų reikalavimus atestuotiesiems, atlikusiems dubliavimą ir sėkmingai išsprendusiems numatytas priešavarinių ir priešgaisrinių treniruočių užduotis. Leidimas savarankiškai atlikti operatyvinius perjungimus įforminamas Rangovo vadovo tvarkomuoju dokumentu.

37. Rangovų darbuotojams atlikti operatyvinius perjungimus Bendrovės įrenginiuose leidžiama, turintiems paruoštus operatyvinius ir operatyvinius remonto darbuotojus ir prieš pradedant vykdyti darbus pateikus Bendrovės Darbuotojų saugos ir aplinkosaugos skyriui šiuos dokumentus:

37.1.prašymą, kuriame nurodoma, kuriuose elektros įrenginiuose bus dirbama ir atliekami operatyviniai perjungimai;

37.2. Valstybinės energetikos inspekcijos atestata, suteikiantį teisę užsiimti energetikos įrenginių eksploatavimu ir/arba technologiniu valdymu;

37.3. Rangovo vadovo tvarkomojo dokumento kopiją, kuriuo darbuotojams suteiktos operatyvinių ar operatyvinių remonto darbuotojų teisės. Tvarkomajame dokumente turi būti nurodyta, kur darbuotojai mokėsi ir pagal kokias programas, kur buvo atestuoti, kur buvo atliekamas dubliavimas ir pateikiama informacija apie išspręstas priešavarines ir priešgaisrines treniruotes bei kokios suteiktos jiems teisės, nurodant įtampos lygį;

37.4. darbuotojų, atliksiančių perjungimus sąrašą, nurodant vardus, pavardes, pareigas, suteiktas teises ir apsaugos nuo elektros kategorijas.

38. Rangovų darbuotojams teisę atlikti operatyvinius perjungimus Bendrovės elektros įrenginiuose suteikiama Perdavimo tinklo departamento direktoriaus nurodymu, kurį turėdamas 37 punkte išvardintus dokumentus, parengia Darbuotojų saugos ir aplinkosaugos skyriaus darbuotojai. Su šiuo nurodymu supažindinami SVC ir IPC atitinkamo regiono, kuriame dirba Rangovas bei DKG darbuotojai.

39. Kad būtų saugiai atliekami operatyviniai perjungimai elektros įrenginiuose, Rangovas privalo aprūpinti savo operatyvinius ir operatyvinių remonto darbuotojus visomis asmeninės ir kolektyvinės saugos bei darbo priemonėmis.

IX. PERIODINIŲ PRIEŠAVARINIŲ TRENIRUOČIŲ VYKDYMAS

40. Visiems Bendrovės ir Rangovų operatyviniams ir operatyviniams remonto darbuotojams privalo būti pravedamos periodinės priešavarinės treniruotės.

41. Treniruotės rengiamos, įvertinamos ir registruojamos vadovaujantis galiojančiomis LR energetikos ministro patvirtintomis Darbuotojų, eksploatuojančių elektros ir šilumos įrenginius, priešavarinių treniruočių taisyklėmis.

42. Bendrovės SVC OVG operatyviniams darbuotojams treniruočių programas rengia OVG vadovas arba jo įgaliotas kitas OVG darbuotojas, o IPC operatyviniams ir operatyvinio remonto darbuotojams - IPC DKG vadovas.

43. Rengiant Bendrąją elektros tinklų treniruotę, treniruočių programas rengia OVG vadovas arba jo įgaliotas kitas OVG darbuotojas, kartu su IPC DKG vadovu. Treniruočių programas tvirtina SVC ir IPC vadovai. Treniruotėje privalomai dalyvauja SVC, IPC, aukštos įtampos nuolatinės srovės keitiklius aptarnaujantys bei Rangovinių ir kitų elektros tinklo naudotojų operatyviniai ir operatyviniai remonto darbuotojai.

44. Rangovo operatyvinio ar operatyvinių remonto darbuotojų treniruočių programas rengia Rangovo atsakingi darbuotojai. Rangovo parengtos operatyvinių darbuotojų treniruočių programos turi būti suderintos su Bendrovės OVG vadovu, o operatyvinių remonto darbuotojų - su Bendrovės IPC DKG vadovu.

45. Bendrovės ir Rangovų treniruočių programas tvirtina SVC vadovas.

46. Bendrovės ir Rangovų operatyviniai darbuotojai treniruotėje privalo dalyvauti ne mažiau kaip du kartus per metus, o operatyviniai remonto darbuotojai treniruotėje privalo dalyvauti ne mažiau kaip vieną kartą per metus.

47. Kiekvienais metais privalo būti sudaryti ir iki sausio 31 d. patvirtinti Bendrovės operatyvinių ir operatyvinių remonto darbuotojų priešavarinių treniruočių grafikai (toliau

- Grafikai). Grafikuose turi būti nurodyta priešavarinės treniruotės rūšis, tema, pravedimo laikotarpis (nurodant mėnesį) bei jos vadovai ir dalyviai. Plano forma pateikta 2 priede.

48. Bendrovės SVC OVG operatyvinių darbuotojų Grafiką parengia OVG vadovas ar jo įgaliotas kitas OVG darbuotojas. Grafikas turi būti suderintas su SVC vadovu ir patvirtintas Sistemos valdymo departamento direktoriaus.

49. Bendrovės IPC operatyvinių ir operatyvinių remonto darbuotojų Grafiką parengia DKG vadovas ar jo įgaliotas kitas DKG darbuotojas. Grafikas turi būti suderintas su Infrastruktūros priežiūros centro vadovu ir patvirtintas Perdavimo tinklo departamento direktoriaus.

50. Rangovo operatyvinio ar operatyvinių remonto darbuotojų Grafikus rengia Rangovo atsakingi darbuotojai. Operatyvinių darbuotojų Grafikai turi būti suderinti su OVG vadovu, operatyvinių remonto darbuotojų - su DKG vadovu.

X. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

51. Instrukcija įsigalioja ją patvirtinus.

52. Instrukcija gali būti keičiama, papildoma ir skelbiama negaliojančia Sistemos valdymo departamento direktoriaus nurodymu.

LITGRID AB operatyvinių ir operatyvinių remonto
darbuotojų ruošimo bei periodinių priešavarinių treniruočių vykdymo instrukcijos
1 priedas

TVIRTINU
(Pareigos)
(Parašas)
(Vardas ir pavardė)
(Data)

(Darbuotojo pareigos, vardas ir pavardė)
**PASIRUOŠIMO OPERATYVINIO AR OPERATYVINIO REMONTO
DARBUOTOJO TEISĖMS GAUTI
PROGRAMA**

Eilės Nr.	Mokymo tema	Trukmė darbo dienomis
	Bendrosios žinios	
	Viso:	
	Taisyklės, instrukcijos, tvarkos, nuostatai	
	Viso:	
	Praktiniai mokymai ir susipažinimas vietose	
	Viso:	
	Žinių patikrinimas	
	Viso:	
	Bendra pasiruošimo trukmė:	

Pasiruošimo terminas nuo _____ iki _____ d.

PARENGĖ:

(Pareigos)

(Parašas)

(Vardas ir pavardė)

SUDERINTA:

(Pareigos)

(Parašas)

(Vardas ir pavardė)

(Pareigos)

(Parašas)

(Vardas ir pavardė)

SUSIPAŽINAU

ir programos kopiją gavau

(Parašas)

(Vardas ir pavardė)

LITGRID AB operatyvinių ir operatyvinių remonto
darbuotojų ruošimo bei periodinių priešavarinių treniruočių vykdymo instrukcijos
2 priedas

TVIRTINU
(Pareigos)
(Parašas)
(Vardas ir pavardė)
(Data)

PADALINYS 20.... m. PRIEŠAVARINIŲ TRENIRUOČIŲ GRAFIKAS

Eil. Nr.	Rūšis	Tema	Pravedimo mėn.	Vadovai	Dalyviai

PARENGĖ:

(Pareigos) (Parašas) (Vardas ir pavardė)

SUDERINTA:

(Pareigos) (Parašas) (Vardas ir pavardė)

Techninės specifikacijos 4 priedas

TVIRTINU
LITGRID AB
Sistemos valdymo
departamento
direktorius

TVIRTINU
AB Ignitis gamyba

TVIRTINU
Rangovo vadovas

20 -

20 -

20 -

LITGRID AB, AB Ignitis gamyba ir Rangovo (teikiančio Perdavimo Tinklo 330/110/10 kV Kruonio hidroakumuliacinės elektrinės atvirosios skirstyklos pagrindinių bei pagalbinių elektros įrenginių ir kitos įrangos technologinio operatyvinio valdymo paslaugas) elektrotechnikos darbuotojų tarpusavio santykių aptarnaujant 330/110/10 kV Kruonio hidroakumuliacinės elektrinės (KHAE) AS įrenginius

N U O S T A T A I (projektas)

Vilnius
2021

TURINYS

SUTRUMPINIMŲ PAAIŠKINIMAS	2
1. BENDROJI DALIS	3
2. ELEKTROS ĮRENGINIŲ ATJUNGIMAS REMONTUI	3
3. OPERATYVINIAI PERJUNGIMAI IR LEIDIMAS DIRBTI	4
4. AVARIJŲ LIKVIDAVIMAS	6
5. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS	6
6. KHAE SVC VALDOMŲ IR TVARKOMŲ ĮRENGINIŲ SĄRAŠAS. 1 priedas	7
7. 1 Priedas	8

SUTRUMPINIMŲ PAAIŠKINIMAS

JRĮ	-	Jungtuvo rezervavimo įrenginys
OL	-	Elektros perdavimo oro linija
RAA	-	Relinė apsauga ir automatika
ŠDA	-	Šynų diferencinė apsauga
SVC	-	LITGRID AB Sistemos valdymo centras
OVG	-	LITGRID AB SVC Operatyvinio valdymo grupė
RPTVG-		LITGRID AB SVC Režimų planavimo ir technologinio valdymo grupė
DKG	-	LITGRID AB Infrastruktūros priežiūros centro Darbų koordinavimo grupė
IPC PR	-	LITGRID AB Infrastruktūros priežiūros centro Pietų regionas
TD	-	LITGRID AB SVC OVG Tinklo dispečeris
SD	-	LITGRID AB SVC OVG Sistemos dispečeris
BD	-	LITGRID AB SVC OVG Balanso dispečeris
DPS	-	LITGRID AB Dispečerinių paraiškų sistema TVIS
DVS	-	LITGRID AB Dispečerinio valdymo sistema
TVIS	-	Turto valdymo informacinė sistema
KHAE	-	Ignitis gamyba, AB Kruonio hidroakumuliacinė elektrinė
HED	-	KHAE Hidroelektrinių eksploatacijos departamentas
HED EPV	-	KHAE elektrinės pamainos viršininkas

1. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šie Elektrotechnikos darbuotojų tarpusavio santykių nuostatai (toliau - Nuostatai) reglamentuoja elektrotechnikos darbuotojų tarpusavio darbo santykius tarp LITGRID AB Sistemos valdymo centro, Infrastruktūros priežiūros centro Kauno regiono, Lietuvos energijos gamyba AB ir Rangovo teikiančio operatyvinės priežiūros paslaugas (toliau - Rangovas) elektrotechnikos darbuotojų, eksploatuojant Kruonio HAE 330/110/10 kV atvirą skirstyklą, išeinančias 330 ir 110 kV linijas, RAA bei kitus KHAE elektros įrenginius esančius SVC operatyviniame valdyme ir tvarkyme. KHAE elektros įrenginių operatyvinį paskirstymą reglamentuoja operatyvinės priklausomybės sąrašas pateiktas 1 priede.
2. Su šiais Nuostatais privalo būti supažindinti ir jais vadovaujasi:
 - 2.1. SVC darbuotojai;
 - 2.2. LITGRID AB Infrastruktūros priežiūros centro Pietų regiono darbuotojai;
 - 2.3. LITGRID AB Infrastruktūros priežiūros centro Darbų koordinavimo grupės darbuotojai;
 - 2.4. Rangovo operatyviniai remonto darbuotojai (toliau - OPR darbuotojai);
 - 2.5. HED operatyviniai darbuotojai (toliau - HED OP darbuotojai).
3. SVC, Rangovas ir HED kiekvienų metų sausio mėnesį apsikeičia darbuotojų, kuriems suteikta operatyvinių pokalbių teisė, sąrašais kuriuose nurodyta kontaktinė informacija (laidinio ir mobilaus tel. numeriai, el. pašto adresai). Rangovas HED pateikia prašymą patekti į KHAE teritoriją nurodant asmenis bei transporto priemones. Apie sąrašų pasikeitimus, šalys informuoja viena kita nedelsiant. Rangovas, pateikia SVC vieną ar kelis kontaktinius telefono numerius, kuriais galima susisiekti su OPR darbuotojais visą parą, septynias dienas per savaitę.
4. SVC, Rangovas ir HED pateikia vieni kitiems operatyvinę ir techninę dokumentaciją, reikalingą KHAE įrenginių, esančių SVC operatyviniame tvarkyme ir valdyme, patikimam operatyviniam valdymui.
5. HED EPV, priėmę pamainą, informuoja SVC OVG Sistemos dispečerį apie pamainos pasikeitimą ir su OVG SD apsikeičia informacija apie OVG SD operatyviniame valdyme ir tvarkyme esančių įrenginių operatyvinę būklę (rytinio pranešimo laikas - nuo 7:15 iki 7:45, vakarinio 19:00 - 19:30). KHAE EPV klausimus susijusius su elektrinių gamybos grafiku, galios ir energijos rezervais, komercinės apskaitos prietaisų gedimais derina su BD, klausimus susijusius su 330 kV įrenginiais ir jų RAA - su SD, o klausimus susijusius su 110 kV įrenginiais ir jų RAA bei savųjų reikmių elektros įrenginiais - su TD. HED darbuotojai, HED EPV pavedimu, privalo užtikrinti OPR darbuotojų patekimą į KHAE 330/110/10 kV atvirą skirstyklą ir jos valdymo pultą, visą parą, septynias dienas per savaitę. OPR į KHAE 330/110/10 kV atvirą skirstyklą ir jos valdymo pultą gali vykti tik SD arba TD leidus. Apie tai SD ar TD turi informuoti HED EPV.

2. ĮRENGINIŲ ATJUNGIMAS REMONTUI

6. Įrenginių atjungimas remontui vykdomas pagal patvirtintus metinius ir mėnesinius elektros įrenginių atjungimo grafikus ir įformintas paraiškas. Patvirtintus grafikus SVC

Režimų planavimo ir technologinio valdymo grupė pateikia IPC PR. Operatyvines paraiškas, gavę įrenginių eksploatavimą vykdančio rangovo darbų paraiškas, planiniam įrenginių atjungimui dispečerinėje paraiškų sistemoje teikia DKG darbuotojai. Neplanines ir avarines paraiškas DPS teikia IPC PR darbuotojai.

7. Ateinančių metų metinis atjungimų grafikas patvirtinamas ir išsiunčiamas visoms suinteresuotoms šalims iki einamųjų metų gruodžio 20 dienos.
8. Ateinančio mėnesio mėnesiniai atjungimų grafikai derinami tarpusavyje ir LITGRID AB patvirtinami ne vėliau kaip 5 darbo dienos iki sekančio mėnesio pradžios.
9. Nepriklausomai nuo to, ar reikalingas atjungimas yra įtrauktas į metinį ar mėnesinį el. įrenginių atjungimo grafiką, yra būtina operatyvinė paraiška atitinkamo įrenginio atjungimui.
10. Atjungimai, neatitinkantys mėnesiniame grafike nurodytų datų bei neplaniniai atjungimai yra įvertinami konkrečiai kiekvienu atveju atskirai, derinant juos prie mėnesiniame plane numatytų atjungimų. Neplaniniai atjungimai gali būti neleidžiami, perkeliamos atjungimo datos, stabdomi planiniai darbai (avarinių paraiškų atvejais, kai neleistina viršijami tinklo patikimumo rodikliai).
11. Planinės paraiškos atjungti elektros įrenginius, esančius SVC OVG operatyviniame valdyme ir tvarkyme, įforminamos DPS. HED paraiškas perduoda elektroniniu paštu RPTVG: ltdisp@litgrid.eu ir OVG SD: system.dispatcher@litgrid.eu arba telefonu SD. . Rangovo darbuotojams paraiškos (užsakymai planinių operatyvinių perjungimų vykdymui) perduodamos rangovo elektroniniais adresais, HED paraiškos perduodamos elektroniniu adresu NSS elektroniniais adresais..... .
12. Planinės paraiškos, sekančiais savaitės, perduodamos trečiadienį iki 11.00 val.. Neplaninės paraiškos ateinančiais darbo dienai pateikiamos iki 13 val.. Avarinės paraiškos paduodamos bet kuriuo paros metu.
13. Jei darbai pagal paraišką nebus baigti nustatytu laiku, paraiškos pratęsimas įforminamas ne vėliau kaip prieš 5 darbo valandas iki numatyto paraiškoje elektros įrenginio planuojamo įjungimo laiko.
14. Atsakymas į planines ir neplanines paraiškas duodamas ne vėliau kaip iki 15.00 valandos vieną darbo dieną prieš darbų pradžią.

3. PERJUNGIMŲ VYKDYMAS IR LEIDIMAS DIRBTI

15. Prieš tai, kai OPR darbuotojai vykdys operatyvinius perjungimus LITGRID AB eksploatuojamuose elektros įrenginiuose, Rangovas pateikia LITGRID AB prašymą, leisti vykdyti operatyvinius perjungimus OPR darbuotojams atitinkamuose LITGRID AB eksploatuojamuose elektros įrenginiuose. Kartu su prašymu pateikiama:

- 15.1. elektrotechnikos darbuotojų sąrašas (sąrašė nurodomi elektrotechnikos darbuotojų vardai, pavardės, apsaugos nuo elektros kategorijos ir elektrotechnikos darbuotojų teisės (darbų vadovai, darbų vykdytojai, brigados nariai, operatyviniai, operatyviniai remonto darbuotojai). Šie sąrašai turi būti atnaujinti (papildyti), pasikeitus bet kuriems juose nurodytiems duomenims;

- 15.2. Valstybinės energetikos inspekcijos atestatus, suteikiančius teisę vykdyti atitinkamų energetikos įrenginių eksploatavimą.
16. LITGRID AB, vadovaudamasi prašymu, išduoda leidimą (Perdavimo tinklo departamento direktoriaus Nurodymą), leidžiantį Rangovo elektrotechnikos darbuotojams, vykdyti operatyvinius perjungimus LITGRID AB eksploatuojamuose elektros įrenginiuose.
17. Kai tarp LITGRID AB ir Rangovo yra pasirašyta ir galioja KHAE 330/110/10 kV atvirosios skirstyklos elektros įrenginių ir kitos įrangos technologinio operatyvinio valdymo paslaugų sutartis, Rangovo OPR darbuotojai vykdo KHAE 330/110/10 kV atvirosios LITGRID AB įrenginių operatyvinius perjungimus. Tarp LITGRID AB ir Rangovo turi būti pasirašytas Saugos darbe atsakomybės ribų aktas vykdant operatyvinius perjungimus.
- 17.1. Akte turi būti nurodyta, kokiuose įrenginiuose Rangovo operatyviniai remonto darbuotojai gali vykdyti operatyvinius perjungimus;
- 17.2. Akte numatoma operatyvinių darbų vykdymo tvarka bei atsakomybė;
- 17.3. Draudžiama vykdyti operatyvinius perjungimus, nepasirašius Saugos darbe atsakomybės ribų akto.
18. Operatyviai perjungimai 330/110/10 kV KHAE 330 kV atviros skirstyklos elektros įrenginiuose, esančiuose OVG SD operatyviniame valdyme, vykdomi tiesiogiai vadovaujant SD, o tvarkomuose įrenginiuose jam leidus. Perjungimų lapelius, kiekvienam konkrečiam perjungimui, OPR darbuotojams pateikia OVG SD.
19. Operatyviai perjungimai 330/110/10 kV KHAE 110 kV atviros skirstyklos elektros įrenginiuose, esančiuose OVG TD operatyviniame valdyme, vykdomi tiesiogiai vadovaujant OVG TD, o tvarkomuose įrenginiuose jam leidus. Perjungimų lapelius, kiekvienam konkrečiam perjungimui, OPR darbuotojams pateikia OVG TD.
20. Operatyvinius pokalbius SVC operatyviai darbuotojai turi vesti su HED EPV ir OPR darbuotojais.
21. OPR darbuotojai savarankiškai vykdyti perjungimus KHAE 330 ir 110 kV skirstyklos įrenginiuose, esančiuose OVG SD ir TD valdyme ar tvarkyme, leidžiama tik tais atvejais, kai įvyko nelaimingas atsitikimas, gaisras, stichinė nelaimė. Apie savarankiškai atliktus operatyvinius perjungimus operatyvinis darbuotojas privalo pranešti OVG SD ar TD, priklausomai kieno operatyviai valdomose įrenginiuose jie įvykdyti.
22. OPR darbuotojai turi vykdyti visus OVG SD ar TD nurodymus (komandas), kurios siejamos su KHAE SVC OVG operatyviai valdomais bei tvarkomais įrenginiais. OPR darbuotojai turi teisę atsisakyti vykdyti budinčio OVG SD ar TD nurodymus (komandas) jeigu jie:
- 22.1. prieštarauja galiojantiems norminiams dokumentams;
- 22.2. kelia pavojų žmonių saugai ir sveikatai;
- 22.3. gali sugadinti elektros įrenginius.
23. Apie pagrįstą nurodymo (komandos) vykdymo atsisakymą turi būti informuojamas SVC Operatyvinio valdymo grupės vadovas ir Rangovo įgaliotas asmuo atsakingas už operatyvinį KHAE įrenginių valdymą.
24. Kai operatyviniai perjungimai vykdomi KHAE valdymo pulte, OPR darbuotojai pagal OVG SD ar TD komandas vykdo jungtuvų įjungimą/išjungimą raktu ir kitas pavienės operacijas. Šiuo atveju operatyvinius perjungimus vietoje gali vykdyti vienas OPR darbuotojas turintis ne mažesnę kaip AK apsaugos nuo elektros kategoriją elektros darbams iki 400 kV. Apie numatomus perjungimus OVG SD ar TD privalo informuoti HED EPV ne mažiau kaip prieš 1 valandą iki perjungimų pradžios. Tais atvejais, kai įvyko

nelaimingas atsitikimas, gaisras, stichinė nelaimė, kyla pavojus žmonių gyvybei, įrenginiams, perjungimai KHAE atliekami nedelsiant. Po perjungimų apie atliktas operacijas turi būti pranešta HED EPV.

25. Jeigu OPR darbuotojai vykdo operatyvinius perjungimus KHAE 330/110/10 kV skirstyklos įrenginiuose, OVG SD ar TD informuoja HED EPV apie perjungimų pradžią, pabaigą, schemas pasikeitimus.
26. SD valdomuose įrenginiuose ruošti darbo vietą, leisti dirbti leidžia OVG SD.
27. TD valdomuose įrenginiuose ruošti darbo vietą, leisti dirbti leidžia OVG TD.
28. Darbus pagal nurodymus ar pavedimus OVG SD ir TD valdomuose elektros įrenginiuose registruoja DKG darbuotojai.

4. AVARIJŲ LIKVIDAVIMAS

29. Likviduojant avarijas 330 ir 110 kV skirstyklose KHAE vadovaujasi vietine avarijų likvidavimo instrukcija ir LITGRID AB "Avarijų ir technologinių sutrikimų likvidavimo instrukcija".
30. Šių instrukcijų nuostatos neturi prieštarauti viena kitai. Siekiant išvengti šių instrukcijų neatitikimų, HED ir SVC informuoja vieni kitus apie instrukcijų nuostatas ir planuojamus šių instrukcijų pakeitimus.
31. Išsijungus 330 kV linijai, esančiai SD operatyviniame valdyme, HED EPV praneša OVG SD apie RAA veikimą ir vykdo jo nurodymus.
32. Išsijungus 110 kV linijai, esančiai OVG TD operatyviniame valdyme, HED EPV praneša OVG TD apie RAA veikimą ir vykdo jo nurodymus.

5. AVARIJŲ LIKVIDAVIMAS KHAE NESANT RYŠIO SU SVC DISPEČERIU

33. Dingus įtampai 330 kV skirstykloje, HED OP privalo išjungti visus 330 kV jungtuvus ir laukti, kol atsiras įtampa.
34. Dingus įtampai 330 kV pusėje ir 110 kV šynose, reikia išjungti autotransformatoriaus 110 kV įvadinį jungtuvą ir laukti, kol atsiras įtampa.
35. Atsiradus įtampai 330 kV pusėje, įjungti visus 330 kV jungtuvus (išskyrus autotransformatoriaus įvadinį jungtuvus), nesant įtampos 110 kV šynose, įjungti autotransformatoriaus įvadinį jungtuvus.
36. Dingus įtampai 110 kV šynose (neveikė ŠDA, JRĮ, ar jos remonte, neišsijungė TŠ-100), HED OP privalo išskirti šynas - išjungti TŠ-100.
37. OVG TD nurodymu išsijungusios 110 kV OL įjungiamos iš priešingų maitinimo galų (įvertinus RAA veikimą).
38. Atsiradus įtampai, bet kurioje 110 kV šynų sistemoje operatyviniai darbuotojai (OPR ar HED OP) išjungia visus jungtuvus nuo be įtampos likusios šynų sistemos ir vykdo jos apžiūrą, suradęs gedimo vietą atskiria ją nuo šynų ir esant reikalui įjungia į jas įtampą TŠ-100 jungtuvu.
39. Tolesnis avarijos likvidavimas vykdomas įjungiant 110 kV OL pagal OVG TD nurodymus.

6. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

40. Šie Nuostatai įsigalioja juos patvirtinus.

LITGRID AB, AB Lietuvos energijos gamyba ir Rangovo (teikiančio Perdavimo Tinklo 330/110/10 kV Kruonio hidroakumuliacinės elektrinės atvirosios skirstyklos pagrindinių bei pagalbinių elektros įrenginių ir kitos įrangos technologinio operatyvinio valdymo paslaugas) elektrotechnikos darbuotojų tarpusavio santykių aptarnaujant 330/110/10 kV Kruonio hidroakumuliacinės elektrinės (KHAE) AS įrenginius nuostatų
1 priedas

LITGRID AB SVC OVG SD IR TD IR KHAE OPERATYVIAI VALDOMŲ IR TVARKOMŲ KRUONIO HAE ĮRENGINIŲ SĄRAŠAS

1. 330 kV OL ir jų RAA:

OL pavadinimas (numeris)	Operatyviai valdo	Operatyviai tvarko	Informaciniai tvarko
KHAE - LE (LN 307)	OVG SD	Atjungiant abi OL: CDU ODU S-Z Balt. RDU	AST (OL)
KHAE - LE (LN 308)			
Kaunas - KHAE (LN 328)	OVG SD	Atjungiant abi OL: CDU ODU S-Z Balt. RDU	AST (OL)
Kaunas - KHAE (LN 329)			
KHAE - Alytus 1 (LN 366)	OVG SD	--	RUP ODU (OL) ODU S-Z (OL) AST (OL) Elering (OL)
KHAE - Alytus 2 (LN 367)			
KHAE - Sovetskaskas (LN 447)	OVG SD	CDU OL OL ir jos RAA: ODU S-Z Balt. RDU	AST (OL)

2. 110 kV OL ir jų RAA:

OL pavadinimas	Operatyviai valdo	Operatyviai tvarko
LE s.r. - Kruonio HAE su atšaka į Kruonio TP	OVG SD	LE, OVG TD
Kaunas - Kruonio HAE su atšakomis į Kaišiadorių TP, Rumšiškės TP, Palemono TP	OVG TD	OVG SD
Kruonio HAE - Žasliai su atšaka į Žiežmarių TP ir Kaišiadorių TP	OVG TD	OVG SD
Kruonio HAE - Prienai su atšaka į Išlaužo TP	OVG TD	OVG SD
Kruonio HAE - Kauno HE 1 su atšaka į Piliūnos TP, Kruonio TP	OVG TD	OVG SD
Kruonio HAE - Kauno HE 2 su atšaka į Žasmos TP	OVG TD	OVG SD

3. KHAE 330 - 10 kV įrenginiai ir jų RAA:

Įrenginiai	Operatyviai valdo	Operatyviai tvarko	Informaciniai tvarko
330 kV AT, šynos, jungtuvai, IT, ST	OVG SD	--	AST (šynų sistemos)

Įrenginiai	Operatyviai valdo	Operatyviai tvarko	Informaciniai tvarko
110 kV Šynos, jungtuvai, ĮT, ST	OVG TD	OVG SD	--
10 kV šynos, jungtuvai, ĮT, ST, ŠRE	OVG SD		--
Perdavimo tinklo KSS ir NSS įrenginiai	KHAE	OVG SD, TD	--
Sinchronizacijos įrenginiai	KHAE	OVG SD	--
IAE Priešavarinės automatikos (PA) įrenginiai	OVG SD	--	--
LEES PA įrenginiai	OVG SD	--	--
LE s.r. aprūpinimo iš KHE Dalinimo automatika (DA)	OVG SD	--	--
Hidro agregatai HA-1, HA-2, HA-3, HA-4	KHAE	OVG SD	--
Blokiniai tr-riai T-1, T-2, T-3, T-4	KHAE	OVG SD	--
LN 447 ARĮ ir jos telemechanikos įrenginiai	OVG SD	ODU S-Z, Bal.RDU	--
Pagalbiniai įrenginiai kurių atjungimas mažina galia 50 MW ir daugiau	KHAE	SD	AST, Elering, ODU S-Z (galios sumažėjimas >100MW)
El. energijos apskaitos įrenginiai (KHAE gamybos/vartojimo, s.r., perduodamos/ gaunamos 330-110 kV OL)	KHAE (gamybos/vartojimo, s.r.)	OVG SD	--
Įrenginiai skirti realaus laiko informacijos perdavimui į LITGRID AB DVS	--	OVG SD	--

Kiti sutartiniai žymėjimai:

- AST - Latvijos PSO „Augstpieguma tikls“ dispečeris
- Bal RDU - Rusijos Kraliaučiaus srities dispečeris
- CDU - Rusijos vieningos energetikos sistemos operatoriaus dispečeris
- Elering - Estijos PSO dispečeris
- ODU S-Z - Rusijos Šiaurės vakarų jungtinės dispečerinės valdybos dispečeris
- RUP ODU - Baltarusijos jungtinės dispečerinės valdybos dispečeris

**DARBŲ ORGANIZAVIMO IR VYKDYMO
LITGRID AB PERDAVIMO TINKLO ĮRENGINIUOSE TVARKOS APRAŠAS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Darbų organizavimo ir vykdymo LITGRID AB (toliau - Bendrovė) perdavimo tinklo įrenginiuose tvarkos aprašas (toliau - Aprašas) reglamentuoja Bendrovės darbuotojų ir Bendrovės rangovų vykdomų darbų organizavimą ir atlikimą Bendrovės perdavimo tinklo įrenginiuose tvarką. Aprašo tikslas - užtikrinti saugų darbų organizavimą ir koordinavimą, tiksliai įvardinant funkcijas, pareigas ir veiksmus, kuriuos atlieka Bendrovės ir jos rangovų atsakingi asmenys.
2. Aprašas yra privalomas Bendrovės darbuotojams, vykdančiams ar rangos būdu organizuojantiems darbus perdavimo tinklo objektų apsaugos zonose, teritorijose, perdavimo tinklo įrenginiuose, duomenų perdavimo ir valdymo įrenginiuose, fizinės saugos ir gaisrinės saugos sistemose. Bendrovės rangovams, su kuriais Bendrovė yra pasirašiusi sutartis (eksploatavimo, rekonstravimo ar naujos statybos). Bendrovės darbuotojai su šiuo Aprašu supažindinami pasirašytinai per dokumentų valdymo sistemą, rangovams dokumento naują versiją išsiunčia asmenys atsakingi už sutarčių valdymą.
3. Bendrovės padalinių (Infrastruktūros priežiūros centro, Informacinių technologijų ir telekomunikacijų centro, Aukštos įtampos nuolatinės srovės jungčių skyrius, Fizinės saugos skyrius, Projektų įgyvendinimo skyrius, Sinchronizacijos programos projektų valdymo skyrius) darbuotojai, organizuojantys darbus rangos būdu (toliau - Užsakovas), ir rangovas privalo vadovautis saugą ir sveikatą darbe reglamentuojančiais Lietuvos Respublikos įstatymais, poįstatyminiais aktais, Elektrinių ir elektros tinklų eksploatavimo taisyklių, Saugos eksploatuojant elektros įrenginius taisyklių, Dispečerinio elektros energetikos sistemos valdymo nuostatų galiojančiomis redakcijomis, kitų elektros įrenginių operatyvinį valdymą ir techninę priežiūrą reglamentuojančių išorinių teisės aktų, Bendrovės vidaus teisės aktų, saugos ir sveikatos darbe taisyklių, instrukcijų nustatytais reikalavimais.

II. SĄVOKOS

4. Apraše naudojamos sąvokos:
Atjungimų užsakymas (toliau AU) - dokumentas, kuriame Sistemos valdymo centro dispečeriui nurodomos reikalingos įvykdyti techninės priemonės susijusios su įrenginių atjungimu ir įžeminimu, būtinos darbuotojų saugiam darbui užtikrinti, išskyrus priemonės darbo vietai paruošti. Jeigu techninių priemonių įvykdymui galima naudoti galiojančius tipinius perjungimų lapelius ar programas, AU įrašoma tokio lapelio ar programos numeris ir pavadinimas, bei jei reikalinga, papildomai išvardinti reikalingų valdyti komutacinių aparatų ar įžeminimo įrenginių padėtis. AU forma pateikiama 7 priede.
Budintis darbuotojas (toliau BD) - Bendrovės ar Bendrovės rangovo operatyvinis darbuotojas, savo budėjimo metu transformatorių pastotėje, elektrinės skirstykloje

vykdantis operatyvinius perjungimus, atliekantis darbo vietos ruošimo ir prileidimo darbams funkcijas. Šiuo atveju Bendrovės rangovo operatyvinis darbuotojas vadovaujasi Užsakovo pateiktomis instrukcijomis, tarpusavio santykių nuostatais ir saugos darbe atsakomybės ribų aktais, kur nustatomos funkcijos ir apibrėžiamos atsakomybės.

Dispečerinė paraiška (toliau DP) - Turto valdymo informacinėje sistemoje (toliau TVIS) suformuotas elektroninis dokumentas (atjungimo paraiška), kuriame nurodomi planuojami vykdyti darbai, vieta, terminai ir kita būtina informacija, vadovaujantis Dispečerinio elektros energetikos sistemos valdymo nuostatų reikalavimais.

TVIS užregistruotą DP nukreipti SVC derinimui galima:

Planines ir Neplanines paraiškas sekančiai savaitei (savaitė skaičiuojama nuo einamosios savaitės šeštadienio 00:00 iki būsimos savaitės penktadienio 24:00) galima iki:

1. Kai nurodomas atjungti įrenginys yra 330kV ar aukštesnės įtampos - iki einamosios savaitės trečiadienio 11:00;

2. Kitiems įrenginiams - iki einamosios savaitės ketvirtadienio 09:00

Avarinės paraiškos pateikiamos bet kuriuo paros metu.

DP pateikimas - tai TVIS suformuotos atjungimo paraiškos būsenos pakeitimas į „Prašoma“.

Eksplotavimas - Elektros objektų, įrenginių technologinis valdymas, techninė priežiūra, remontas, matavimai, bandymai, paleidimo ir derinimo darbai.

Darbų koordinatorius (toliau DK) - Bendrovės Infrastruktūros priežiūros centro Darbų koordinavimo grupės budintis darbuotojas, atsakingas už saugų darbų perdavimo tinklo objektuose, elektros įrenginiuose koordinavimą. DK turi turėti operatyvinio darbuotojo teises ir vidurinę apsaugos nuo elektros kategoriją.

Infrastruktūros priežiūros centras (toliau IPC) - Bendrovės padalinys organizuojantis ar/ir vykdantis jam priskirto perdavimo tinklo elektros įrenginių eksploatacijos darbus.

ITT centras (toliau ITTC) - Bendrovės padalinys organizuojantis jam priskirtų informacinių technologinių sistemų, ryšių ir valdymo sistemų įrenginių eksploataciją.

Fizinės saugos skyrius (toliau FSS) - Bendrovės padalinys organizuojantis apsaugos ir priešgaisrinių sistemų ir įrenginių eksploataciją.

Aukštos įtampos nuolatinės srovės jungčių skyrius (toliau AINSJS) - Bendrovės padalinys organizuojantis ar/ir vykdantis aukštos įtampos nuolatinės srovės keitiklių ir jiems priskirtų įrenginių eksploataciją.

Paraiška darbams atlikti (toliau PDA) - nustatytos formos rangovo prašymas darbams perdavimo tinklo objektuose, elektros įrenginiuose atlikti (kuriems nėra kuriami darbų užsakymai TVIS, pvz. objektų rekonstravimas ar nauja statyba). Dokumentas pateikiamas DK. Dokumento forma pateikta šios tvarkos aprašo 8 priede.

Perjungimų vadovas (toliau PV) - Bendrovės operatyvinis darbuotojas (SVC Operatyvinio valdymo grupės dispečeris), vadovaujantis bei vykdantis operatyvinius perjungimus savo operatyviai valdomuose elektros įrenginiuose. DK nedarbo laiku, PV atlieka DK funkcijas.

Perjungimų vykdytojas (toliau PVK) - Bendrovės arba rangovo operatyvinis, operatyvinis remonto darbuotojas, pagal PV komandas vykdantis technines priemones (operatyvinius perjungimus ir kilnojamų įžemiklių uždėjimus/nuėmimus) elektros įrenginiuose.

Investicinių projektų vadovas (toliau IPV) - Bendrovės generalinio direktoriaus įsakymu paskirtas darbuotojas, atsakingas už projekto įgyvendinimą.

Rangovas - fiziniai bei juridiniai asmenys, vykdanys darbus Bendrovės veikiančiuose elektros įrenginiuose, linijose ar jų apsaugos zonose, atliekantys statybos, rekonstravimo, remonto, eksploatavimo darbus statiniuose bei teritorijose, ir su kuriais Bendrovė yra sudariusi rangos sutartį. Tokie patys reikalavimai, kaip ir Rangovui, organizuojant ir vykdančiam darbus, taikomi ir Perdavimo tinklo departamento Relinės apsaugos ir automatikos skyriui.

Sistemos valdymo centras (toliau SVC) - Bendrovės padalinys, operatyviai valdantis elektros perdavimo sistemą. Apraše SVC tai - centro darbuotojai, derinantys elektros įrenginių metinius, mėnesio atjungimų grafikus, derinantys operatyvines paraiškas TVIS, bei vykdančios perjungimų vadovo ir vykdytojo kontrolę.

5. Kitos Apraše naudojamos sąvokos atitinka Saugos eksploatuojant elektros įrenginius taisyklėse, Elektrinių ir elektros tinklų eksploatavimo taisyklėse pateiktas sąvokas.
6. Rangovas, pasirašęs sutartį su Užsakovu privalo supažindinti su šio Aprašo reikalavimais visus savo ir savo subrangovų darbuotojus, turinčius leidimus dirbti perdavimo tinklo objektuose, įrenginiuose.

III. DARBŲ ORGANIZAVIMAS

7. Darbų organizavimo perdavimo tinklo elektros įrenginiuose procesai pateikiami 1-6 prieduose:
 - 7.1. 1 priedas - darbų organizavimo perdavimo tinklo elektros įrenginiuose procesas, kada darbams vykdyti reikalingas įrenginių atjungimas/išjungimas;
 - 7.2. 2 priedas - darbų organizavimo perdavimo tinklo elektros įrenginiuose procesas, kada darbams vykdyti reikalingas įrenginių atjungimas/išjungimas (objektuose su budinčiu darbuotoju);
 - 7.3. 3 priedas - darbų organizavimo perdavimo tinklo elektros įrenginiuose procesas, kada darbai vykdomi neatjungus įtampos, toli nuo įtampą turinčių dalių;
 - 7.4. 4 priedas - avarinių darbų organizavimo perdavimo tinklo elektros įrenginiuose procesas, kada darbams vykdyti reikalingas įrenginių atjungimas ir DK nedalyvauja (DK nedarbo metu);
 - 7.5. 5 priedas - ITTC pateiktų paraiškų derinimo procesas;
 - 7.6. 6 priedas - Atjungimų užsakymų pateikimo ir valdymo procesas;
 - 7.7. 7 priedas - Atjungimų užsakymo forma ir pavyzdys;
 - 7.8. 8 priedas - Paraiškos darbams atlikti formos pavyzdys;
 - 7.9. 9 priedas - Nurodymų ir pavedimų pildymas ir pateikimas Turto valdymo informacinėje sistemoje (TVIS) .
8. Prieš atliekant darbus techninės priežiūros tvarka (išskyrus Užsakovo darbuotojų vykdomas apžiūras), atvykęs į objektą, Bendrovės ar Rangovo darbuotojas privalo telefonu ar elektroniniu paštu edkg@litgrid.eu informuoti DK nurodant ir charakterizuojant darbus, darbų vietovę, vietą, darbo pradžią ir planuojamą darbo pabaigą. DK gautą informaciją registruoja.

9. **Rangovas:**

- 9.1. Pateikia DP TVIS kai atjungimas numatytas patvirtintame mėnesiniame atjungimų grafike pagal IPC ir AĮNSJ skyriaus sudarytus darbų užsakymus;
 - 9.2. Pateikia DK PDA, kai atjungimas numatytas patvirtintame objektų rekonstravimo/naujos statybos grafike.
 - 9.3. su IPC, AĮNSJ skyriumi suderinus darbus, skiria darbų vadovus, kurie TVIS arba elektroniniu paštu edkg@litgrid.eu DK pateikia nurodymus/pavedimus darbams ir suteikia DK visą reikalingą informaciją apie planuojamus darbus (1 priedas);
 - 9.4. su IPC suderinus darbus (objektuose su budinčiu darbuotoju), skiria darbų vadovus darbams organizuoti, kurie elektroniniu paštu ar faksu BD pateikia nurodymus/pavedimus darbams ir suteikia BD visą reikalingą informaciją apie planuojamus darbus (2 priedas);
 - 9.5. su ITTC, FSS suderinus darbus, skiria darbų vadovus, kurie TVIS arba elektroniniu paštu edkg@litgrid.eu DK pateikia nurodymus/pavedimus darbams ir suteikia DK visą reikalingą informaciją apie planuojamus darbus;
 - 9.6. Organizuojant trasų valymo darbus oro linijų apsaugos zonose, kai nėra atjungiamą oro liniją, pateikia DKG paraišką, kurioje nurodoma išjungti oro linijos, kurios trasa tvarkoma, automatinį kartotinį įjungimą (AKI).
 - 9.7. organizuojant darbus be įtampos atjungimo, skiria darbų vadovus, kurie elektroniniu paštu edkg@litgrid.eu DK pateikia nurodymus/pavedimus darbams ir suteikia visą reikalingą informaciją DK apie planuojamus darbus (3 priedas).
 - 9.8. baigus darbus praneša DK (BD objektuose su budinčiu darbuotoju) apie išvestą brigadą, kad brigados uždėti įžemikliai nuimti, schema atstatyta ir kad galima įjungti įtampą į elektros įrenginius.
 - 9.9. Parengia ir su Užsakovu suderina specialias perjungimų programas įrenginių atjungimui demontavimo darbams, naujai sumontavus - įrenginių įjungimui.
 - 9.10. Parengia, su Užsakovu ir trečiomis šalimis suderina ryšio nutraukimo darbų planą, kai atliekant darbus numatomas esamų ryšio srautų nutraukimas ar perkomutavimas.
- 10. Infrastruktūros priežiūros centras (IPC):**
- 10.1. parengia jam priskirtų eksploatuoti perdavimo tinklo elektros įrenginių atjungimo grafikus TVIS. Grafikai sudaromi vadovaujantis, Perdavimo tinklo įrenginių eksploatavimo reglamento nuostatų reikalavimais.
 - 10.2. planuoja Bendrovės elektros įrenginių eksploatacijos darbus ir pateikia bei suderina darbus su Rangovu;
 - 10.3. DP įrenginių atjungimui/įjungimui užregistruoja TVIS;
 - 10.4. gavęs iš DK informaciją apie darbų pabaigą, žodžiu iki įjungiant įrenginį, patvirtina, kad kiti darbai šiuose įrenginiuose, neplanuojami ir duoda žodinį leidimą įjungti elektros įrenginius.
- 11. Aukštos įtampos nuolatinės srovės jungčių skyrius:**
- 11.1. parengia jam priskirtų eksploatuoti perdavimo tinklo elektros įrenginių atjungimo grafikus TVIS. Grafikai sudaromi vadovaujantis, Perdavimo tinklo įrenginių eksploatavimo reglamento nuostatų ir įrenginių gamyklų gamintojų reikalavimais.
 - 11.2. planuoja aukštos įtampos nuolatinės srovės keitiklių ir jiems priskirtų įrenginių eksploatacijos darbus ir juos vykdo savo jėgomis arba pateikia bei suderina darbus su Rangovu;

- 11.3. DP įrenginių atjungimui/įjungimui užregistruoja TVIS;
- 11.4. gavęs iš DK informaciją apie darbų pabaigą, žodžiu iki įjungiant įrenginį, patvirtina, kad kiti darbai šiuose įrenginiuose, neplanuojami ir duoda žodinį leidimą įjungti elektros įrenginius.
12. **ITT centras (ITTC):**
- 12.1. planuoja priskirtų informacinių technologinių sistemų, ryšių ir valdymo sistemų eksploatacijos darbus ir juos vykdo savo jėgomis arba pateikia bei suderina darbus su Rangovu;
- 12.2. DP priskirtų įrenginių atjungimui/įjungimui užregistruoja TVIS.
13. **Fizinės saugos skyrius (FSS):**
- 13.1. planuoja Bendrovės perdavimo tinklo objektuose fizinės apsaugos, gaisrinės signalizacijos įrenginių eksploatacijos darbus ir pateikia bei suderina darbus su Rangovu.
14. **Darbų koordinatorius (DK):**
- 14.1. TVIS užpildo DP pagal iš rangovo gautas PDA;
- 14.2. SVC patvirtinus TVIS DP vykdymui, gavus iš darbus organizuojančio darbų vadovo nurodymą darbams, tikrina ar:
- 14.2.1. darbų vadovai ir vykdytojai turi reikiamas teises ir leidimą dirbti Bendrovės įrenginiuose;
- 14.2.2. yra pasirašytas Darbų saugos atsakomybės ribų aktas;
- 14.2.3. nurodyme numatyti darbai ir atjungiami įrenginiai atitinka DP TVIS;
- 14.2.4. nurodymo darbų pradžios ir pabaigos laikas atitinka paraiškos trukmę;
- 14.2.5. teisingai nurodyti (numatytų atjungti ir įžeminti) komutacinių aparatų operatyviniai pavadinimai;
- 14.2.6. numatytos priemonės išvengti galimybės nuotoliniu būdu suvaldyti atjungtus įrenginius (išjungti valdymo a.j. ar pan.);
- 14.2.7. nurodymo įrašų laukuose nėra padaryta klaidų;
- 14.2.8. ar užpildytos operatyvinės priemonės (leidimas darbo metu laikinai atjungti stacionarius ar nuimti kilnojamuosius įžemiklius; leidimas, derinant ar reguliuojant komutacinį aparatą, į operatyvinės srovės ir pavaros jėgos grandines įjungti įtampą ar jungtuvą pripildyti oro), nurodytos pastraipoje - „*Kiti reikalavimai*“. RAA techninės priežiūros darbams nurodymo pastraipoje - „*Kiti reikalavimai*“ ar įrašytos nuorodos į darbo vietos paruošimo programas, išskyrus atvejus numatytus perdavimo tinklo įrenginių eksploatavimo reglamente kai darbo vietos paruošimo programos neruošiamos.
- Nurodymus, skirtus I ir II kategorijos darbams Perdavimo tinklo įrenginiuose, kuriose nėra nuolat budinčių operatyvinių darbuotojų, tikrina ir pasirašo DK. Pasirašoma nurodymo egzemplioriaus viršuje dešinėje pusėje: užrašoma „Patikrinta“, įrašoma data ir pasirašoma. Apie nurodymo patikrinimo rezultatus informuojamas nurodymą išdavęs darbų vadovas;
- 14.3. sudaro AU, kurioje gali būti nurodytas galiojantis tipinis perjungimų lapelis arba tipinė perjungimų programa ar/ir pakankamas kiekis komutacinių aparatų skirtų atjungti ir įžeminti DP (nurodyme) nurodytus įrenginius, ir pateikia ją PV. AU pateikiama vadovaujantis 6 priedu. Sudarant AU:

- 14.3.1. AU numatyti atjungti įrenginiai negali kartotis keliuose AU. Jei reikia papildyti esamą AU, ruošiamas naujas AU jame pažymint, koks AU nebetenka galios.
 - 14.3.2. kada AU operacijas gali atlikti operatyviniai remonto darbuotojai, planuojantys dirbti paruoštoje darbo vietoje, PV duoda komandą įvykdyti šias operacijas DK. DK leidžia rangovo operatyviniams remonto darbuotojams įvykdyti numatytas operacijas, užfiksuoja tai operatyviniame žurnale ir praneša PV. PV gavęs pranešimą apie įvykdytas operacijas, pažymi apie įvykdymą AU.
 - 14.4. gavęs pranešimą iš PV apie įvykdytą AU ir leidimą vykdyti darbus iki nurodytos datos, duoda darbų vykdytojui leidimą ruošti darbo vietą ir leisti dirbti. Jeigu tos pačios TP teritorijoje dirbs kelios brigados, tai apie tai DK informuoja visų toje TP dirbančių brigadų darbų vykdytojus ir nurodo susiderinti tarpusavyje veikiančius nurodymus, pasirašant juose;
 - 14.5. jei nurodyme darbams yra numatytas įrenginių demontavimas, DK leidimą ruošti darbo vietą ir leisti dirbti gali tik esant patvirtintam Perdavimo tinklo departamento direktoriaus ar IPC regiono vadovo nurodymui dėl įrenginių demontavimo. Nurodyme dėl įrenginių demontavimo nurodoma ar reikalinga programa atjungimui ir kitos priemonės reikalingos paruošti įrenginius demontavimui;
 - 14.6. gavęs iš visų darbų vykdytojų, vykdžiusių darbus elektros įrenginyje, pranešimus apie užbaigtus darbus, sutvarkytas darbo vietas, išvestas brigadas ir leidimus įjungti elektros įrenginį, informuoja apie tai IPC/AĮNSJS ir gauna informaciją ar neplanuojami kiti darbai šiuose įrenginiuose, ir ar galima įjungti elektros įrenginį. DK gautąjį leidimą įjungti elektros įrenginį perduoda PV registruojant operatyviniame žurnale;
 - 14.7. operatyviai įjungus RAA įrenginį, kuriam buvo vykdomi RAA techninės priežiūros darbai, pagal naują nurodymą duoda leidimą ruošti darbo vietą bei leidimą dirbti tikrinimui darbo srove. Iš darbų vykdytojo gavęs atsakymą apie sėkmingą RAA įrenginio patikrinimą darbo srove bei apie užbaigtą darbą, sutvarkytą darbo vietą, išvestą brigadą ir leidimą įjungti RAA įrenginį, informuoja apie tai IPC regiono RAA inžinierių ar AĮNSJS inžinierių;
 - 14.8. esant būtinybei, atjungtus įrenginius įjungti nebaigus darbų, PV teikia komandą DK dėl darbų nutraukimo ir leidimo gavimo įjungti įtampą į įrenginius pagal DP numatytą avarinį įrenginio įjungimo laiką. DK imasi veiksmų, nutraukti vykdomus darbus, ir toliau vykdo šio Aprašo 14.6 punkto reikalavimus, informuoja IPC regioną;
15. **Sistemos valdymo centras:**
 - 15.1. derina Bendrovės elektros įrenginių metinius ir mėnesinius atjungimų grafikus, derina operatyvines paraiškas TVIS.
 - 15.2. tvirtina (leidžia) ar neleidžia užregistruotas DP TVIS, jei reikia, koreguoja jų pradžios ir/ar pabaigos laikus, rūšį, avarinio įjungimo laiką;
16. **Perjungimų vadovas (PV):**
 - 16.1. gauna AU (1 ir 2 priedai);
 - 16.2. patikrina gauto AU atitikimą esamai tinklo schemai;
 - 16.3. Patikrina ar AU atitinka paruoštą programą atjungimui, jei atjungimas vykdomas įrenginių demontavimui;

- 16.4. vykdo AU nurodytus perjungimus pagal patvirtintą vykdymui DP, esančią TVIS;
 - 16.5. pradėjęs vykdyti perjungimus, įvykdęs perjungimus nurodytus AU, registruoja TVIS DP šiuos laikus ir praneša DK apie įvykdytą AU, kurioje yra pažymėtos įvykdytos operacijos (perjungimų lapeliai ir/ar pavienės operacijos);
 - 16.6. DK duoda leidimą dirbti pagal AU, o BD pagal paraišką atjungtuose elektros įrenginiuose, TVIS DP nurodytu laikotarpiu. Leidimas užfiksuojamas telefonu ir įrašu operatyviniame žurnale;
 - 16.7. gavęs pranešimą iš DK apie leidimą įjungti elektros įrenginį, organizuoja jo įjungimą. Esant būtinybei, atjungtus įrenginius įjungti nebaigus darbų, PV kreipiasi į DK dėl darbų nutraukimo ir leidimo įjungti įtampą į elektros įrenginius per TVIS DP numatytą avarinį įrenginio įjungimo laiką;
 - 16.8. esant būtinybei įjungti įrenginius ne DK darbo metu, PV imasi veiksmų, nutraukti vykdomus darbus vadovaujantis Aprašo 14.6 papunkčio nuostatomis. DK pradėjęs budėjimą, PV pateikia visą informaciją apie įvykusius pasikeitimus;
 - 16.9. esant būtinybei atjungti įrenginius remontui ne DK darbo metu, PV imasi veiksmų, organizuoti prileidimą darbams avariniu būdu, vadovaujantis Aprašo 14 punkto nuostatomis, išskyrus AU rengimą. DK pradėjęs budėjimą, PV pateikia visą informaciją apie įvykusius pasikeitimus.
-
17. **Perjungimų vykdytojas (PVK):**
 - 17.1. vykdo technines priemones (operatyvinius perjungimus ir kilnojamų įžemiklių uždėjimus/nuėmimus) pagal PV komandas ir potvarkius;
 - 17.2. vadovaudamasis galiojančia operatyvinių perjungimų instrukcija, rengia perjungimų lapelius.
-
18. **Budintis darbuotojas (BD):**
 - 18.1. savo aptarnaujamame objekte vykdo perjungimų vykdytojo funkcijas;
 - 18.2. savo aptarnaujamame objekte vykdo dalį DK funkcijų (2 priedas) t.y.:
 - 18.2.1. gauna iš darbų vadovo nurodymą darbams atlikti ir vadovaudamasis 14.2 punkto reikalavimais patikrina nurodymo teisingumą;
 - 18.2.2. gavęs iš PV leidimą vykdyti darbus „iki“, darbų vykdytojui leidžia ruošti darbo vietą ir leisti dirbti. Leidimas dirbti „iki“ įforminamas operatyviniame žurnale;
 - 18.2.3. gavęs iš visų darbų vykdytojų, vykdžiusių darbus elektros įrenginyje, pranešimus apie baigtą darbą, sutvarkytą darbo vietą, išvestą brigadą ir leidimą įjungti elektros įrenginį, informuoja PV apie pasirengimą įjungti elektros įrenginį;
 - 18.2.4. esant būtinybei atjungtus įrenginius įjungti anksčiau paraiškoje numatyto laiko, PV kreipiasi į BD dėl darbų nutraukimo ir pasirengimo įjungti įtampą į įrenginius. BD imasi veiksmų stabdyti vykdomus darbus ir informuoja PV apie pasirengimą įjungti įtampą į įrenginius;
 - 18.3. kai darbai, prižiūrimame objekte bus vykdomi neišjungus įtampos, toli nuo įtampą turinčių dalių, gauna informaciją (Nurodymus) apie planuojamus vykdyti darbus (4 priedas);
 - 18.4. kai vykdomi darbai atjungtose virš 1000 V oro ar kabelių linijose ar jų prijunginiuose, BD tokiems darbams gauna įrenginius operatyviai valdančio PV leidimą. Apie visiškai baigtus darbus praneša įrenginius operatyviai valdančiam PV.

19. Darbų vadovas:

- 19.1. teikia PDA Užsakovui ir DK, derina jų apimtis ir terminus (1 ir 2 priedai);
- 19.2. ne vėliau, kaip dvi darbo dienos iki darbų pradžios, pateikia DK nurodymus/pavedimus darbams atlikti;
- 19.3. paskiria ir instruktuoja darbų vykdytoją (prižiūrintįjį);
- 19.4. kai darbai bus vykdomi neišjungus įtampos, toli nuo įtampą turinčių dalių, darbus organizuoja pagal 3 priedo schemą.

20. Darbų vykdytojas (prižiūrintysis):

- 20.1. gavęs nurodymą/pavedimą darbams atlikti, leidimą ruošti darbo vietą ir leisti dirbti bei išklauses darbų vadovo instruktažą, pradeda darbų pagal nurodymą/pavedimą organizavimą;
- 20.2. gavęs iš DK leidimą ruošia darbo vietą (RAA įrenginiuose papildomai tikslina RAA darbo vietos paruošimo programą) arba priima kitų darbuotojų paruoštą darbo vietą;
- 20.3. instruktuoja brigados narius, leidžia dirbti ir vadovauja jiems darbo metu. Dirbant neelektrotechninius darbus, darbuotojus prižiūri prižiūrintysis, kuris pats dirbti neturi teisės;
- 20.4. baigus darbus, vadovauja sutvarkant darbo vietą, iš jos išveda brigadą ir duoda leidimą DK įjungti elektros įrenginius;

21. Brigada:

- 21.1. išklausę darbų vykdytojo (prižiūrinčiojo) instruktavimą darbo vietoje, pradeda darbus;
- 21.2. darbo pagal nurodymą metu, vykdo visus darbų vykdytojo (prižiūrinčiojo) nurodymus, jeigu jie neprieštarauja norminių aktų reikalavimams.

V. DARBŲ VYKDOMŲ PAGAL NURODYMUS, PAVEDIMUS IR TECHNINĖS PRIEŽIŪROS TVARKA APSKAITA

- 22. Atliekant darbus perdavimo tinklo įrenginiuose be nuolat budinčių darbuotojų, bei oro ir kabelių linijose, darbų pradžią ir pilną užbaigimą DK registruoja elektroniniame operatyviniame žurnale (OŽV), o kasdieninių darbų pradžią ir pabaigą - atspausdintame paros žiniaraštyje.
- 23. 400-330/110/10 kV transformatorių pastotėse ir elektrinių skirstyklose su nuolat budinčiu darbuotoju, darbų pradžią ir pilną pabaigą, bei kasdieninių darbų pradžią ir pabaigą operatyviniame žurnale įformina tik BD.

VII. PASIRUOŠIMAS NAUJŲ, REKONSTRUOTŲ OBJEKTŲ, ĮRENGINIŲ ĮJUNGIMUI IR ĮJUNGIMAS

- 24. Prieš įjungiant naujus/rekonstruotus objektus ar pakeitus atskirus įrenginius (pašalinus techninio vertinimo komisijos nustatytus trūkumus):
 - 24.1. IPV ar investicinės užduoties vadovas pateikia SVC ir DK Perdavimo tinklo departamento direktoriaus ar IPC regiono vadovo pasirašytą nurodymą dėl naujai sumontuotų įrenginių įjungimo (arba dėl įjungimo demontavus dalį įrenginių, t.y.

- pasikeitus schemai). Nurodyme visais atvejais privalu nurodyti ar reikalinga programa įjungimui. Jei programa reikalinga, ji pridedama pasirašant nurodymą kaip priedas.
- 24.2. Nurodyme taip pat yra išvardinami visi padaliniai ir jiems priskirti veiksmai iki įjungimo. Tai gali būti:
- 24.2.1. Dokumentacijos perdavimas SVC, ITTC, FS ar IPC, AĮNSJS;
 - 24.2.2. Parengiamieji darbai Dispečerinio valdymo sistemoje;
 - 24.2.3. Parengiamieji darbai TVIS;
- 24.3. Rangovas kartu su SVC ir IPC, ITTC, AĮNSJS, jei reikia ir su trečiosiomis šalimis, sudaro bei tarpusavyje suderina programą įjungimui. Programą tvirtina LITGRID AB Perdavimo tinklo departamento direktorius. SVC patvirtintą programą elektroniniu paštu persiunčia IPC, AĮNSJS, ITTC bei DK ir IPV;
- 24.4. Rangovas atsiunčia IPV raštą su projekto darbų techninių prižiūrėtojų vizomis apie tai jog darbai įrenginiuose baigti, žmonės iš darbo vietos išvesti ir galima įjungti įtampą į įrenginius;
- 24.5. DK supildo TVIS iš Rangovo gautą paraišką įrenginių įjungimui, ir pateikia SVC. SVC DP gali patvirtinti vykdymui, tik esant visiems atliktiems veiksams, kurie yra nurodyti Perdavimo tinklo departamento direktoriaus patvirtintame nurodyme dėl naujai sumontuotų įrenginių įjungimo (arba dėl įjungimo demontavus dalį įrenginių, t.y. pasikeitus schemai).
- 24.6. IPC, AĮNSJS patvirtina įrašančiu telefonu SVC PV leidimą įjungti įtampą;
25. Naujų, rekonstruotų objektų įjungimas:
- 25.1. Objekto įjungimas vykdomas pagal patvirtintą vienkartinę įjungimo programą;
 - 25.2. Objekto įjungimo programoje turi būti nurodyta kokie rangovo ir užsakovo specialistai privalo būti objekte įjungimo metu.
 - 25.3. Darbams, numatytiems įjungimo programoje, atlikti Rangovas turi pateikti DK (arba BD objektuose su budinčiu personalu) nurodymus darbams atlikti.
26. PTD direktoriaus nurodymu yra patvirtintas sąrašas įrenginių, kurių atjungimui/įjungimui tvarkomąjį dokumentą pasirašo IPC regiono vadovas.

VIII. PASIKEITIMAS INFORMACIJA

27. Informacijos pasikeitimui tarp DK, SVC, BD, IPC, AĮNSJS, rangovo darbų vadovo ir vykdytojo, perjungimų vadovo, perjungimų vykdytojo naudojama: balso pranešimas (įrašančiu telefonu), rašytinis pranešimas (elektroniniu paštu).
- 27.1. Visa informacija, reikalinga darbų saugai užtikrinti, turi būti rašytinė. Kiti informacijos pasikeitimo būdai galimi, tik užtikrinus, kad informacija bus gauta teisingai ir nėra galimybės gautą informaciją klaidingai suprasti.
- 27.2. Kiekviename pranešime turi būti užfiksuota pranešėjo vardas ir pavardė, kontaktiniai duomenys: telefono numeris, elektroninio pašto adresas.
- 27.3. Telefoniniai pranešimai turi būti perduodami per telefonus, kurių pokalbiai yra įrašinėjami.

IX. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

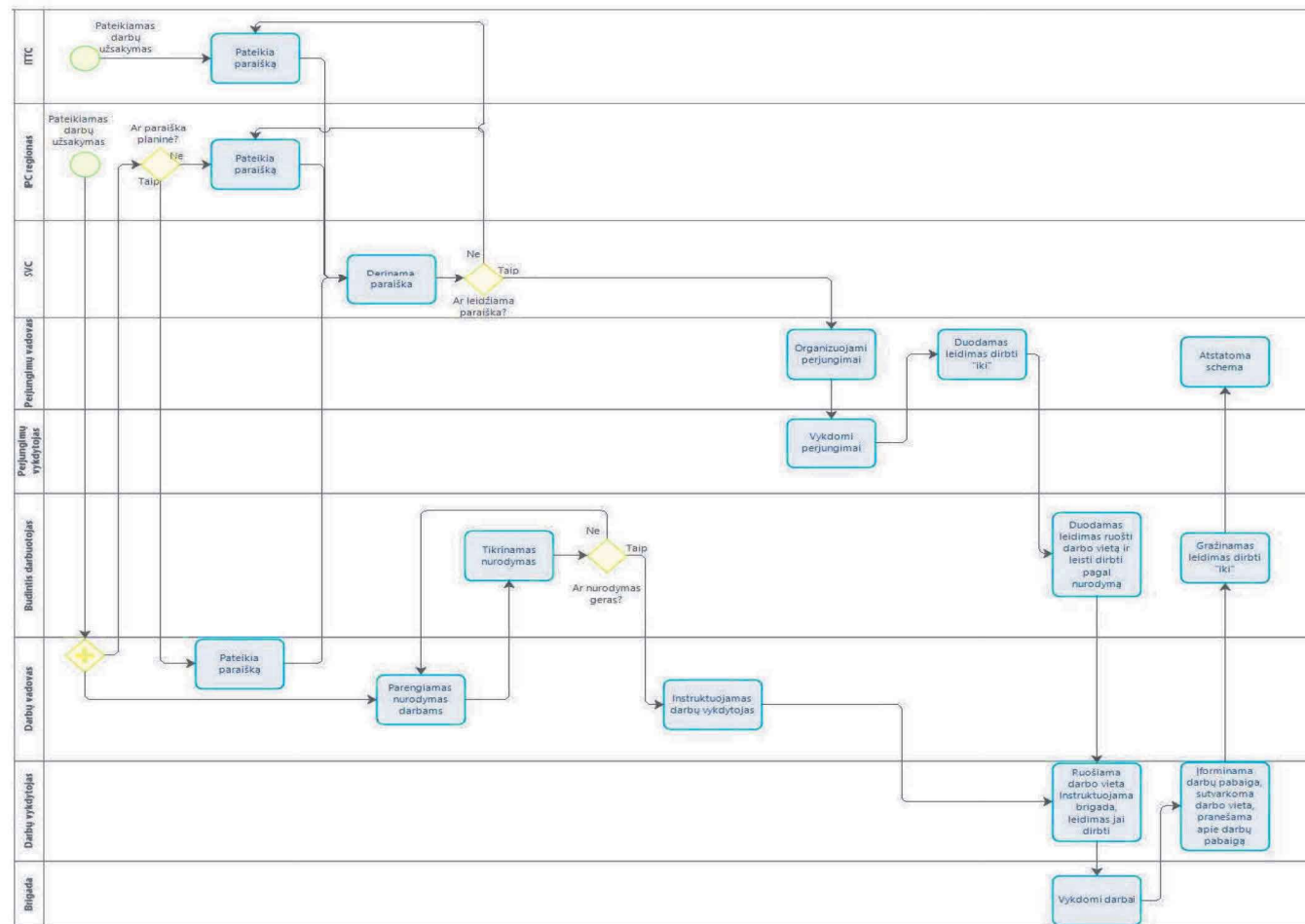
28. Aprašas keičiamas ar pripažįstamas netekęs galios Bendrovės generalinio direktoriaus įsakymu.
 29. Už šio Aprašo nuostatų nesilaikymą ar netinkamą laikymąsi taikoma norminiuose teisės aktuose numatyta atsakomybė.
-

1 priedas

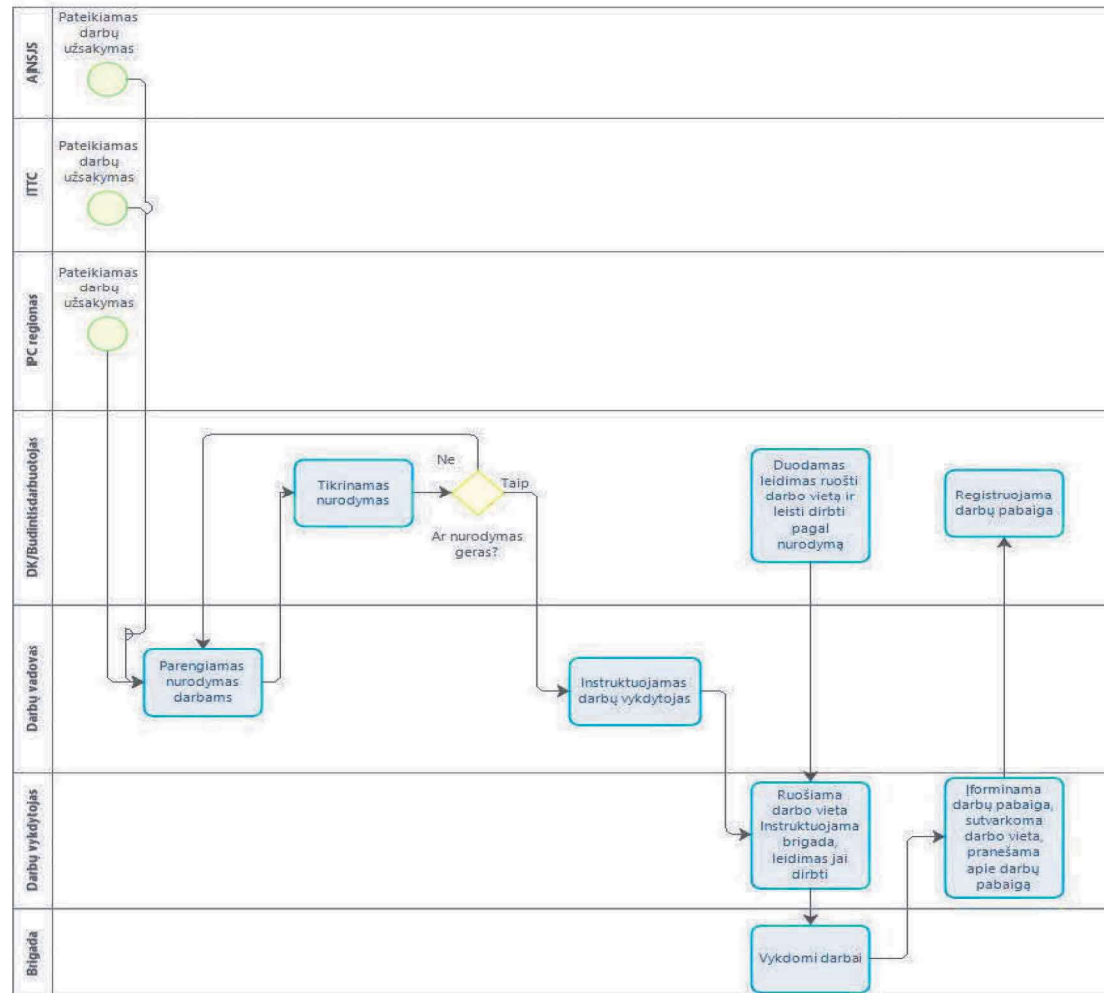
Darbų organizavimo perdavimo tinklo elektros įrenginiuose schema, kada darbams vykdyti reikalingas įrenginių atjungimas/išjungimas (objektuose su budinčiu darbuotoju)

2 priedas

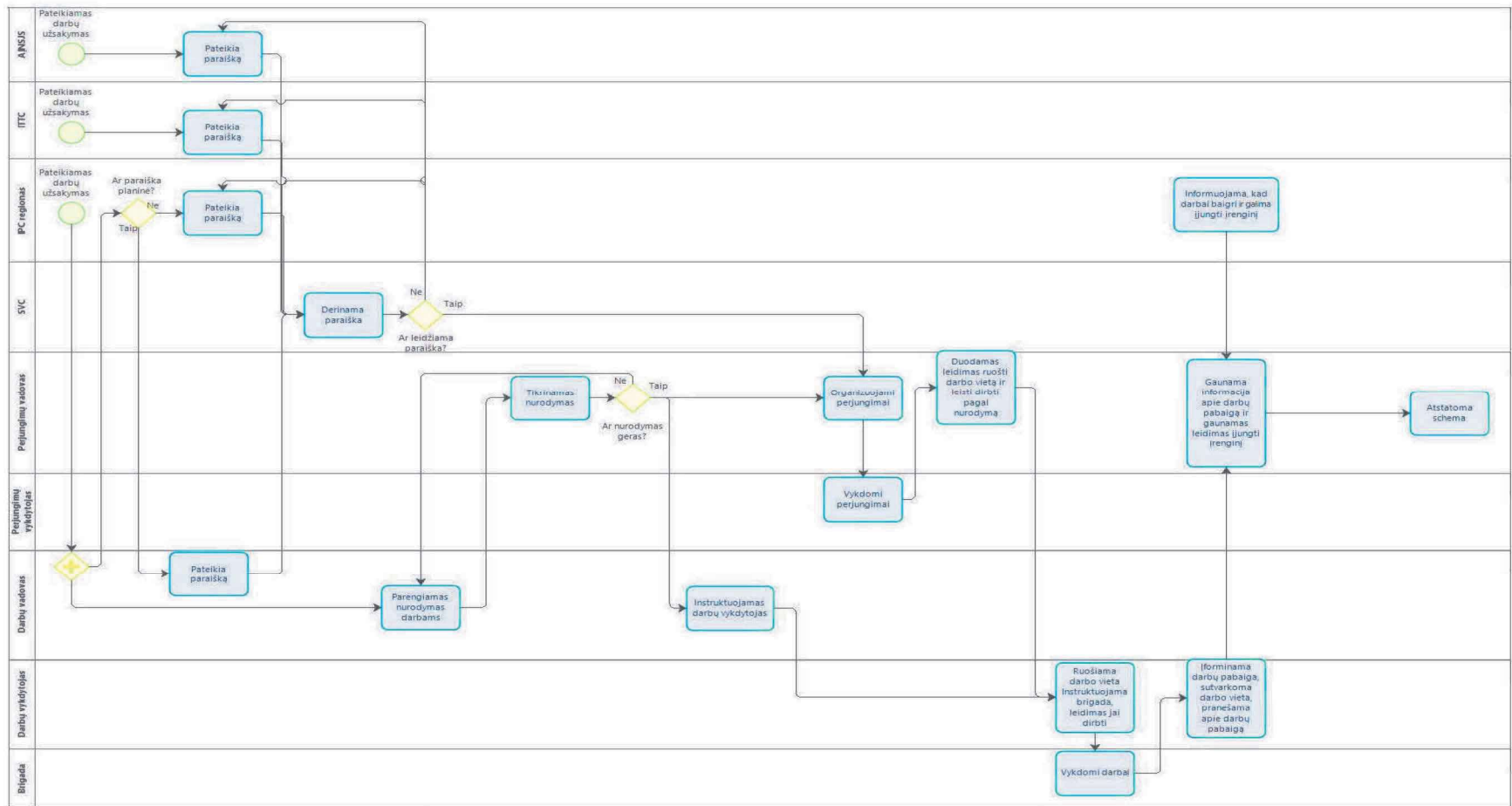

Darbų organizavimo perdavimo tinklo elektros įrenginiuose schema, kada darbai vykdomi neatjungus įtampas, toli nuo įtampą turinčių dalių

3 priedas

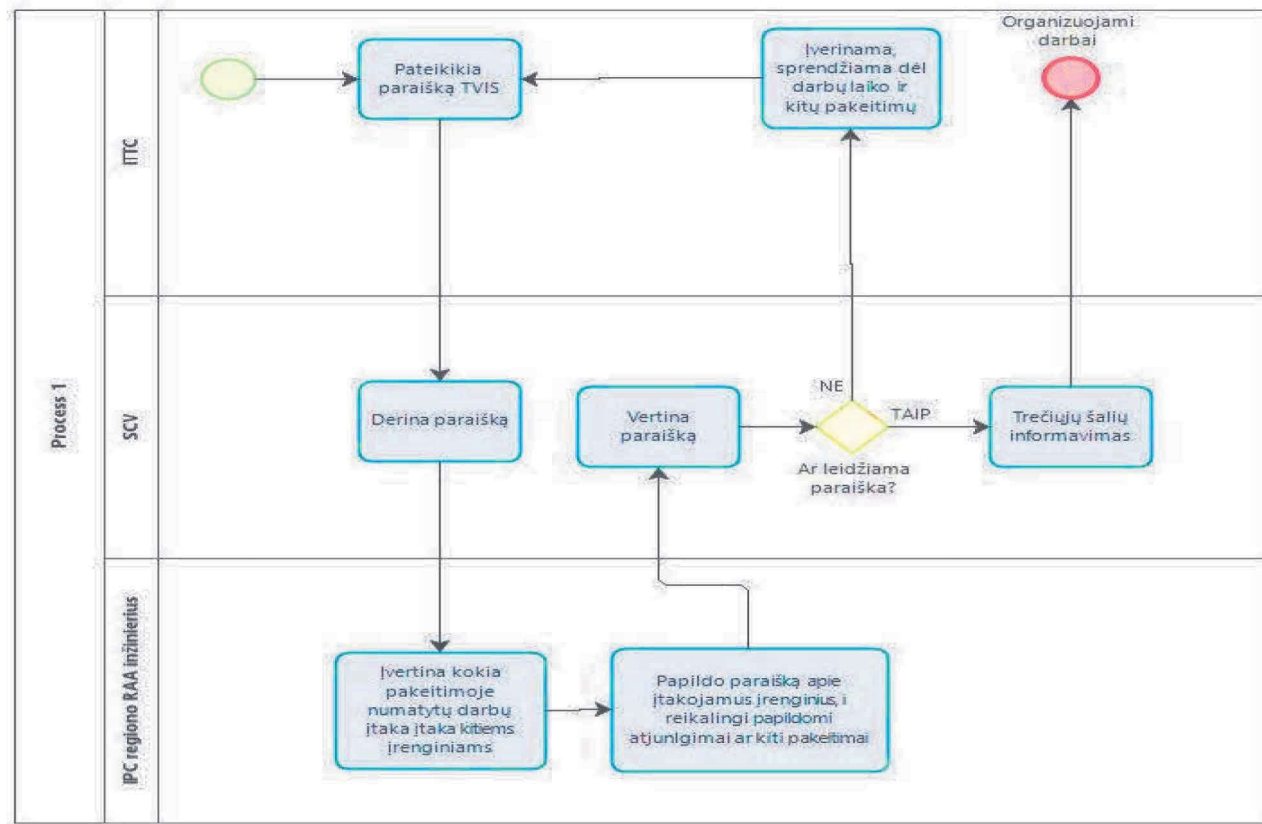

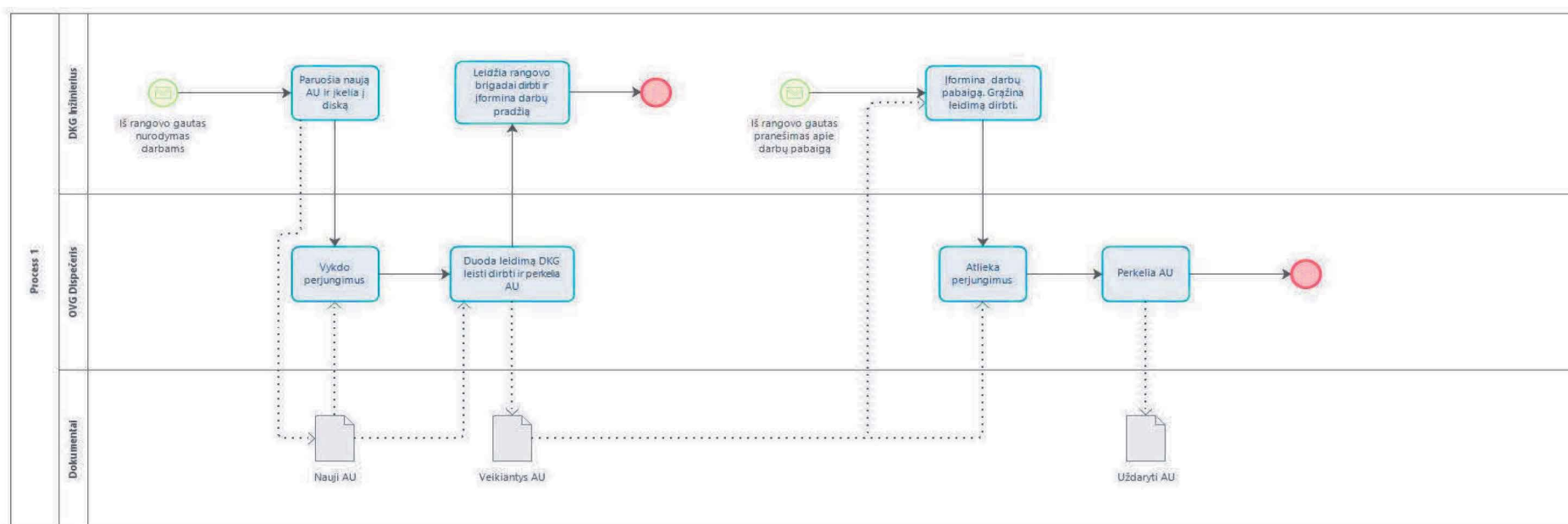
Avarinių darbų organizavimo perdavimo tinklo elektros įrenginiuose schema, kada darbams vykdyti reikalingas įrenginių atjungimas ir nedalyvauja DK
4 priedas

ITTC pateiktų paraiškų derinimo procesas

5 priedas

Atjungimų užsakymas Nr. 1 -1Lapas 1 iš 1 lapų

Įrenginys	Pavadinimas, p. xxxxx	
Eil. Nr.	Užsakymo turinys	Atžyma apie įvykdymą
1		
Pastabos		

Atjungimo užsakymas (AU) perduotas PV	AU įvykdytas ir DK leidimas dirbti duotas
<u>DK V.Pavardė parašas</u>	Nuo: <u>PV parašas</u>
<u>Data, laikas</u>	Iki: <u>Data, laikas</u>
	Pratęsta: <u>Data, laikas</u>
	<u>Data, laikas</u>

Atjungimų užsakymas Nr. 1 -1

Lapas 1 iš 1 lapų

Įrenginys	Benaičių VE TP L-Lenkimai Lenkimai-Benaičių VE p. 40348 110kV OL	
Eil. Nr.	Užsakymo turinys	Atžyma apie įvykdymą
1	Lenkimų TP atj. 110kV OL Lenkimai-Benaičių VE linij. skyr.	
2	Benaičių VE atj. L-Ln-0	
3	Benaičių VE atj. L-Ln-1	
4	Benaičių VE prij. L-Ln-ž	
Pastabos		

Atjungimo užsakymas (AU) perduotas PV		AU įvykdytas ir DK leidimas dirbti duotas	
X. Yyyyy		Y.Xxxxx	
DK V.Pavardė parašas		Nuo:	PV parašas
YYYY-MM-DD			YYYY-MM-DD
Data, laikas		Iki:	Data, laikas
			YYYY-MM-DD
		Pratęsta:	Data, laikas
			Data, laikas

(Paraiškos darbams atlikti formos pavyzdys)

LITGRID AB _____ skyriui, grupei

20 m. mėn d.
 _____ . _____
 _____ (vietovė)

PARAIŠKA DARBAMS ATLIKTI

Rangos sutarties Nr.
 Rangos sutarties pasirašymo data

Organizacija _____

Darbo pobūdis ir vieta _____

Atjungiami įrenginiai: _____

Avarinis įrenginių įjungimo laikas: _____

Darbo pradžia 20..-...-... Darbo pabaiga 20..-...-...

Darbų vadovas _____

Paraišką padavė _____

Vardas, pavardė
Data

Pareigos

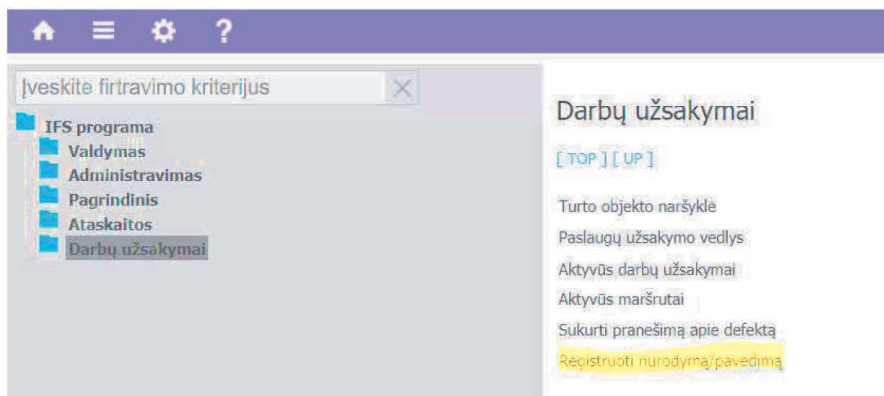
Parašas

Nurodymų ir pavedimų pildymas ir pateikimas Turto valdymo informacinėje sistemoje (TVIS)

Bendrovės rangovų darbų vadovai, turintys prieigą prie TVIS Rangovų portalo (https://ex.litgrid.eu/Rangovu_portalas/), prisijungę gali užpildyti ir pateikti nurodymą ar pavedimą darbams.

Nurodymo ar pavedimo pildymas:

1. Skiltyje „Darbų užsakymai“ pasirenkama „Registruoti nurodymą/pavedimą“:

2. Nurodymo/pavedimo registravimo vedlyje supildoma pirminė informacija - Nurodymas ar pavedimas, Darbų vadovas, Saugos darbe atsakomybės ribų akto Nr., darbų vykdytojas/prižiūrintysis, Brigados nariai, Darbų pradžia ir pabaiga, Darbų vykdymo sąlygos:

Nurodymo/pavedimo registravimo vedlys

Sveiki atvykę į naujo "Nurodymo/pavedimo" registravimo vedlį!

	Nurodymas/pavedimas		
	Padalinys		
	Darbų vadovas		
	SDARA akto Nr.		
	Dokumento nr.		
	Darbuotojo funkcija		
	Darbuotojas		
	Brigados narių skaičius		
	Brigados nariai		
	Planuojama darbų pradžia		(mmmm-Mėn.Mėn.-dd HH:min.min.:ss)
	Planuojama darbų pabaiga		(mmmm-Mėn.Mėn.-dd HH:min.min.:ss)
	Darbų vykdymo sąlygos		
	Nurodymo/pavedimo išdavimo data ir laikas		(mmmm-Mėn.Mėn.-dd HH:min.min.:ss)
	Atjungimų ir įžeminimų vykdymo padalinys		

Spaudžiama „Pirmyn“

3. Supildoma nurodymo ar pavedimo informacija - Kokiam objekte ir kokie darbai pagedami atlikti (Pavedama); Reikalingi atlikti atjungimai ir įžeminimai (Nurodymo 1-a lentelė); Kiti reikalavimai:

Imonės pavadinimas: Tetas, UAB

1 iš 1

Redaguoti

Nurodymas/pavedimas

Nurodymo/pavedimo ID: 65

Atmetimo priežastis:

Imonė: Tetas, UAB

Darbu vadovas: MANKRS

SDARA akto Nr.: 123

Patikrinimo data:

Darbuotojo funkcija: Darbu vykdytojas

Brigados narių skaičius: 1

Planuojama darbų pradžia: 2021-04-01 08:00:00

Darbu vykdymo sąlygos: Atjungus (tampa)

Faktinė darbų pabaiga: Mantas Kriščiūnas

Nurodymų/pavedimų išdavė:

Naujas - Pavedama

Objekto ID ne TVIS:

Objekto ID TVIS:

Pavedimo informacija objektui:

Naujas - Atjungimai ir įžeminimai

Elės Nr.:

Įrašas apie priemonių įvykdymą:

Atjungimas/įžeminimas:

Įrašas apie priemonių atstatymą:

Pratęsimai

Pratęsimo Nr.	Pratęsta iki (Data ir laikas)	Pratęsimo būseną	Pratęsimo atmetimo priežastis	Naudotojas	Pratęsimo registravimo data/laikas
---------------	-------------------------------	------------------	-------------------------------	------------	------------------------------------

a. „Kiti reikalavimai“ informacija - spaudžiama „Kiti reikalavimai“ atsidariusiame lange pažymimi reikalingi punktai:

Kiti reikalavimai - Work - Microsoft Edge

https://extest.litgrid.eu/Rangovu_portalas/secured/pcmbbw/ReportInRouteWorkOrder.page?&INS_ASSIGN_ID=65&_C...

Kiti reikalavimai

Nurodymo/pavedimo ID: 65

Reikalavimai

Naudojama	Įrašo nr.	Reikalavimo tekstas
☐	1	Darbus pradėti tik gavus leidimą iš DKG būdinčio inžinieriaus tel. []
☐	2	Kranų darbų vadovas [], pažymėjimo Nr. []
☐	3	Savaeigio žmonėms kelti keltuvo vairuotojas [], pažymėjimo Nr. []
☐	4	Darbu vykdytojai privalo susipažinti su vienas kito nurodymais – pasirašant juose.
☐	5	Atramų statymo ir demontavimo būdus nustatantis darbu vadovas []
☐	6	Nutraukus OL laido vientisumą OL įžeminti iš abiejų nutraukimo pusių.
☐	7	Leidžiama, dirbant oro linijoje, perkelti iš vienos darbo vietos į kitą kilnojamosius įžemiklius.
☐	8	Kilnojamus įžemiklius uždėti kiekvienoje darbo vietoje (atramoje).
☐	9	Atjungimo vietose įžeminti – draudžiama (dėl indukuotos įtampos).
☐	10	Naudojamus mechanizmus įžeminti darbo vietoje, potencialo išlyginimui bokštelio krepšius sujungti su kilnojamu įžemikliu.
☐	11	Darbo vietoje įleka neatjungti kiti įrenginiai []
☐	12	Darbo vieta ruošia [] pagal RAA DVPP Nr. []
☐	13	Atsakingas už vietos paruošimą ugnies darbams ir ugnies darbų atlikimą []
☐	14	Darbo vietoje turėti 4 l gesintuvą ir nedegų audklą. Nuo ugnies ir darbų atlikimo vietos 5 m. atstumu pašalinti degias medžiagas arba jas su []
☐	15	Kabelį prieš pjaunant būtina prašauti arba nukirsti distanciniu būdu darbu []
☐	16	Darbo metu leidžiama laikinai atjungti stacionarius įžeminimo peilius.
☐	17	Bandymams paaukštinta įtampa vadovauja []
☐	18	Bandymo metu leidžiama laikinai nuimti kilnojamus įžemiklius nuo bandomos fazės.
☐	19	Bandymo metu bus valdomas []

- b. Suvedama informacija „Pavedama“ - Pasirenkamas objektas iš TVIS sąrašo - „Objekto ID TVIS“ , jei nėra objekto TVIS sąraše - įvedama „Objekto ID ne TVIS“, taip pat įvedama kas pavedama darbų vykdytojai atlikti pasirinktame objekte:

Naujas - Pavedama

El. Nr. Objekto ID ne TVIS

Objekto ID TVIS Pavedimo informacija objektui

- c. Suvedama reikalingą atlikti atjungimų ir įžeminimų informacija:

Naujas - Atjungimai ir įžeminimai

El. Nr. Atjungimas/įžeminimas

Įrašas apie priemonių įvykdymą Įrašas apie priemonių atstatymą

Suvedus atjungimą ar įžeminimą ir išsaugojus, esant reikalui įrašyti kitą operaciją spaudžiamas „+“ ir suvedama informacija:

Atjungimai ir įžeminimai

Elės Nr.	Atjungimas/įžeminimas	Įrašas apie priemonių įvykdymą	Įrašas apie priemonių atstatymą
1	Pastotės TP atjungti L-Ln-0		
2	Pastotės TP atjungti L-Ln-1		

4. Nurodymas perduotas į TVIS DKG būdinčiam inžinieriui patikrinimui ir patvirtinimui. Suvedus visą informaciją ir patikrinus spaudžiama „Išsaugoti“ ir „Perduoti į TVIS“:

  Perduoti į TVIS
 Kiti reikalavimai Išsaugoti

PREKIŲ, PASLAUGŲ PIRKIMO – PARDAVIMO SUTARTIS

BENDROSIOS SUTARTIES SĄLYGOS

1. PAGRINDINĖS NUOSTATOS

1.1. Sąvokos

1.1.1. Jei nenurodyta kitaip, Sutartyje, taip pat Sutarties Šalių susirašinėjime, didžiąja raide rašomos sąvokos turi žemiau nurodytas reikšmes:

- a) **Aktas** – Pardavėjui pristačius Prekes ir (ar) Pirkėjui atsiimant Prekes Prekių perdavimo vietoje ir (ar) Tiekėjui suteikus Paslaugas, Šalių pasirašomas Prekių ir (ar) Paslaugų perdavimo – priėmimo aktas ar kitas lygiavertis dokumentas, patvirtintas Šalių parašais;
- b) **Grupė** - UAB „EPSO-G“ kontroliuojama įmonių grupė, kurią sudaro UAB „EPSO-G“ ir UAB „EPSO-G“ tiesiogiai ir netiesiogiai kontroliuojamos dukterinės įmonės;
- c) **Pardavėjas** – Sutarties šalis, kuri parduoda Sutartyje nurodytas Prekes ir (ar) Paslaugas Pirkėjui;
- d) **Paslaugos** – Sutartyje nurodytos paslaugos, kurias Pardavėjas įsipareigoja suteikti Pirkėjui;
- e) **Pirkėjas** – Sutarties šalis, kuri perka Sutartyje nurodytas Prekes ir (ar) Paslaugas iš Pardavėjo;
- f) **Pirkimas** – Prekių ir (ar) Paslaugų pirkimas, kurį atlikus buvo sudaryta Sutartis;
- g) **Prekės** – įranga, dalys, medžiagos, programinė įranga ir bet kokios kitos prekės ir (ar) išgyjamų Prekių pristatymo, montavimo, diegimo ir kitos jų parengimo naudoti paslaugos ar darbai, jeigu šios paslaugos ar darbai tik papildo Prekių tiekimą;
- h) **Sutarties kaina** – Sutartyje nurodyta kaina, kurią sudaro visų parduodamų Prekių ir (ar) Paslaugų kaina su PVM (jeigu PVM taikomas), pasirinkus fiksuotos kainos, fiksuotos kainos su peržiūra kainodarą. Kai Prekės ir (ar) Paslaugos perkamos pagal įkainius – maksimali Pardavėjui už Prekes ir (ar) Paslaugas pagal Sutartį mokėtina kaina, įskaitant PVM (jeigu PVM taikomas);
- i) **Sutartis** – Pirkėjo ir Pardavėjo sudaryta sutartis: Bendrosios Sutarties sąlygos ir Specialiosios Sutarties sąlygos (kartu su visais pakeitimais, papildymais ir priedais), pagal kurią Šalys įsipareigoja laikytis Sutarties sąlygų;
- j) **Šalys** – Pirkėjas ir Pardavėjas abi kartu, o **Šalis** – bet kuri iš jų;
- k) **Viešųjų pirkimų įstatymas** – Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas;
- l) **Pirkimų įstatymas** – Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymas.

1.2. Sutarties dalykas

1.2.1. Sutartimi Pardavėjas įsipareigoja parduoti Sutartyje nurodytas Prekes ir (ar) Paslaugas o Pirkėjas įsipareigoja už jas sumokėti Sutartyje nurodyta tvarka ir terminais. Tinkamam Sutarties įvykdymui reikalingų susijusių paslaugų, prekių ar darbų (pavyzdžiui, apmokymai, sumontavimas ir pan.) kaina įeina į Sutarties kainą.

1.2.2. Vykdydamos Sutartį, Šalys įsipareigoja laikytis visų joje nurodytų sąlygų, taip pat Lietuvos Respublikos ir Lietuvos Respublikoje galiojančių Europos Sąjungos ir kitų Sutarties įvykdymui taikytinų teisės aktų reikalavimų.

1.2.3. Prekių ir (ar) Paslaugų kokybė (atitikimas Sutarties sąlygoms) bei jų pristatymo ir (ar) suteikimo terminai bei kokybės garantijos laikymasis yra esminės šios Sutarties sąlygos. Jeigu Specialiosiose Sutarties sąlygose nenumatyta kitaip, laikoma, kad

Pardavėjas padarė esminį Sutarties pažeidimą, jeigu pristato Prekes ir (ar) teikia Paslaugas nesilaikydamas Sutartyje nustatyto galutinio termino ilgiau nei:

- a) 15 dienų (tuo atveju, jei Sutartyje numatytas ne ilgesnis nei 3 mėn. įsipareigojimų įvykdymo terminas);
- b) 30 dienų (tuo atveju, jei Sutartyje numatytas ilgesnis nei 3 mėn., tačiau ne ilgesnis nei 6 mėn. įsipareigojimų įvykdymo terminas);
- c) 45 dienas (tuo atveju, jei Sutartyje numatytas ilgesnis nei 6 mėn., tačiau ne ilgesnis nei 12 mėn. įsipareigojimų įvykdymo terminas);
- d) 60 dienų (tuo atveju, jei Sutartyje numatytas ilgesnis nei 12 mėn. įsipareigojimų įvykdymo terminas).

1.2.4. Jei Specialiosiose Sutarties sąlygose numatyta fiksuoto įkainio, fiksuoto įkainio su peržiūra ar kintamo įkainio kainodara, Pirkėjas neįsipareigoja nupirkti viso Techninėje specifikacijoje nurodyto Prekių ir (ar) Paslaugų kiekio arba Prekių ir (ar) Paslaugų už visą Sutarties kainą. Prekės ir (ar) Paslaugos bus perkamos pagal poreikį. Specialiosiose Sutarties sąlygose gali būti numatyta, kad Pirkėjas, iškilus poreikiui, turi teisę iš Pardavėjo įsigyti Prekių ir (ar) Paslaugų sąraše nenurodytų, tačiau su Pirkimo objektu susijusių Prekių ir (ar) Paslaugų (ne daugiau kaip 10 procentų Sutarties kainos). Už Prekių ir (ar) Paslaugų sąraše nenurodytas, tačiau su Pirkimo objektu susijusias Prekes ir (ar) Paslaugas bus apmokėta ne didesnėmis nei užsakymo dieną Pardavėjo prekybos vietoje, kataloge ar interneto svetainėje nurodytomis galiojančiomis šių Prekių ir (ar) Paslaugų kainomis arba, jei tokios kainos neskelbiamos, Pardavėjo pasiūlytomis, konkurencingomis ir rinką atitinkančiomis kainomis.

1.2.5. Jei Specialiosiose Sutarties sąlygose numatyta Sutarties vykdymo išlaidų atlyginimo kainodara, Pirkėjui pareikalavus, Pardavėjas iki sąskaitos faktūros pateikimo privalo pateikti išlaidas pagrindžiančius trečiųjų šalių dokumentus. Už Prekių ir (ar) Paslaugų sąraše nenurodytas, tačiau su Pirkimo objektu susijusias Prekes ir (ar) Paslaugas bus apmokėta ne didesnėmis nei rinką atitinkančiomis kainomis. Į faktiškai patirtas išlaidas negali būti įtrauktas Pardavėjo pelnas. Išlaidas, kurios susijusios su kitomis Pardavėjo veiklomis ar Pardavėjo veiklomis pagal kitus užsakymus, Pardavėjas apmoka pats. Sutarties vykdymo metu Pardavėjo priimami sprendimai, susiję su faktinėmis išlaidomis, turi būti derinami su Pirkėju iš anksto.

1.3. Atsakingi asmenys

1.3.1. Šalys, su šios Sutarties vykdymu susijusius klausimus sprendžia per Sutartyje nurodytus Šalių paskirtus atsakingus asmenis. Bendravimas tarp atsakingų asmenų vyksta Sutartyje nurodytais jų kontaktais.

1.3.2. Šia Sutartimi Šalys užtikrina, kad jų paskirti atsakingi asmenys turės visus reikiamus įgaliojimus Sutarčiai vykdyti. Be atskiro įgaliojimo atsakingų asmenų priimti sprendimai, prieštaraujantys Sutarčiai, yra negaliojantys ir Šalims nesukuria naujų teisių ir pareigų.

1.3.3. Bet kuri Šalis turi teisę vienašališkai pakeisti Sutartyje nurodytą atsakingą asmenį kitu, apie tai nedelsiant pateikdama rašytinį pranešimą kitai Šaliai.

1.4. Vykdomo grafikas

1.4.1. Jei Sutartyje nurodyta, kad Sutartis bus vykdoma pagal Šalių suderintą grafiką arba programą (toliau – „Grafikas“) ir

Grafikas nėra pridėtas kaip Sutarties priedas, Pardavėjas Grafiką įsipareigoja parengti ir pateikti Pirkėjui derinimui per 10 dienų nuo Sutarties sudarymo, bet ne vėliau nei iki Prekių pristatymo ir (ar) Paslaugų teikimo pradžios, nebent Specialiosiose Sutarties sąlygose numatyta kitaip.

1.4.2. Suderintas Grafikas patvirtinamas abiejų Šalių atsakingų asmenų. Grafike turi atsispindėti pagrindiniai planuojami Sutarties vykdymo terminai, jų eiliškumas ir tarpusavio susietumas. Grafike taip pat turi būti nurodoma kada, kokiais terminais ir kokius veiksmus turės atlikti Pirkėjas tam, kad Sutartis būtų įvykdyta tinkamai ir laiku. Pirkėjas pateiktą Grafiką įsipareigoja patvirtinti arba pateikti jam argumentuotas pastabas per 5 dienas nuo šio Grafiko gavimo dienos. Jei Grafikas grąžinamas Pardavėjui pataisymui, Pardavėjas įsipareigoja Grafiką pakartotiniam derinimui pateikti per 5 dienas nuo pastabų gavimo dienos. Pardavėjui nepagrįstai nepatikslinus Grafiko pagal visas Pirkėjo pastabas, laikoma, kad Pardavėjas nepateikė Grafiko pakartotiniam derinimui šiame punkte nustatytu terminu ir jam gali būti taikoma Sutartyje nustatyta atsakomybė.

1.4.3. Jei Sutarties vykdymas atsilieka nuo patvirtinto Grafiko, Pirkėjui paprašius, Pardavėjas per 5 dienas raštu įsipareigoja nurodyti atsilikimo priežastis ir pateikti Pirkėjui suderinimui atnaujintą Grafiką.

1.4.4. Grafikas skirtas organizuoti ir sekti Sutarties vykdymą, o Grafiko pakeitimas jokiais atvejais nereiškia Sutartyje nurodytų terminų pakeitimo ir neatleidžia Pardavėjo nuo atsakomybės už šių terminų nesilaikymą.

1.5. Sutarties vykdymas

1.5.1. Sutartį Pardavėjas įsipareigoja vykdyti savo rizika ir sąskaita, kaip įmanoma rūpestingai bei efektyviai, taip, kad tai labiausiai atitiktų Pirkėjo interesus, pagal geriausius visuotinai pripažįstamus profesinius, techninius standartus ir praktiką, panaudodamas visus reikiamus įgūdžius ir žinias.

1.5.2. Pirkėjas turi teisę tikrinti ir vertinti, kaip tiekiamos Prekės ir (ar) teikiamos Paslaugos. Pirkėjo prašymu, Pardavėjas pateikia visą informaciją ir dokumentaciją, kurios gali reikėti, norint parodyti Sutarties vykdymo progresą, rezultatus ir Sutartyje nurodytų reikalavimų laikymąsi.

1.5.3. Pardavėjas įsipareigoja nedelsdamas pašalinti visus trūkumus, kurie nustatomi Sutarties vykdymo metu, bei informuoti Pirkėją apie visas aplinkybes, turinčias arba galinčias turėti įtakos tinkamam Sutarties vykdymui. Terminas trūkumams pašalinti nesudaro pagrindo Sutarties termino pratęsimui ir nepanaikina Pirkėjo teisės taikyti atsakomybę Pardavėjui už netinkamai ir ne laiku įvykdytą Sutartį.

1.5.4. Kiekviena Šalis į kitos Šalies paklausimą įsipareigoja atsakyti nedelsiant, bet ne vėliau, kaip per 3 darbo dienas nuo jo gavimo dienos, jei pačiame paklausime nenurodyta vėlesnė data. Šalys atsakymą gali pateikti per ilgesnį terminą, jei toks terminas objektyviai reikalingas, ir Šalis apie tai informuoja kitą Šalį, nurodydama priežastis.

1.5.5. Jei Pardavėjas turi pristatyti Prekes ir (ar) suteikti Paslaugas Pirkėjo objektuose (irenginiuose) ir (ar) jų apsaugos zonose, į kuriuos patekti būtinas Pirkėjo sutikimas, Pardavėjas įsipareigoja iki Prekių pristatymo ir (ar) Paslaugų teikimo pradžios pateikti visus tokiam Pirkėjo sutikimui gauti reikalingus dokumentus ir nepristatyti Prekių ir (ar) neteikti Paslaugų be Pirkėjo sutikimo. Pirkėjo išduotas sutikimas turi galioti visą Prekių

pristatymo ir (ar) Paslaugų teikimo nurodytuose objektuose ir (ar) teritorijose laikotarpį. Pardavėjas privalo užtikrinti, kad visi jo Prekes pristatantys ir (ar) Paslaugas teikiantys subtiekJėjai gautų Pirkėjo sutikimą, jeigu subtiekJėjams bus pavesta pristatyti Prekes ir (ar) teikti Paslaugas nurodytuose objektuose ir (ar) teritorijose.

1.5.6. Jeigu Prekės pristatomos ir (ar) Paslaugos teikiamos pagal atskirus Pirkėjo užsakymus, tokie užsakymai bus teikiami ir tvirtinami raštu ir (ar) telefonu, ir (ar) elektroniniu paštu. Jeigu Techninėje specifikacijoje nenumatyta kitaip, teikiant užsakymus Šalys suderins užsakomų Prekių kiekius ir (ar) Paslaugų apimtį, Prekių pristatymo ir (ar) Paslaugų suteikimo terminus ir (ar) vietą bei kitas reikalingas sąlygas. Užsakymai bus laikomi suderintais, kai abi Šalys juos patvirtins.

1.5.7. Užsakymas bus laikomas įvykdytu, kai Pardavėjas Pirkėjui pristatys ir perduos visas jame nurodytas Prekes ir (ar) suteiks visas jame nurodytas Paslaugas.

1.5.8. Užsakymai gali būti keičiami ir atšaukiami abipusiu Šalių atstovų sutarimu.

1.6. Kvalifikacija

1.6.1. Pardavėjas įsipareigoja užtikrinti, kad jis pats bei jo sutartinius įsipareigojimus vykdytys asmenys turės visas licencijas, leidimus, atestatus, kvalifikacinius, saugos darbe pažymėjimus, taip pat visą kitą reikiamą kvalifikaciją ir kompetenciją Sutartyje numatytiems įsipareigojimams vykdyti.

1.6.2. Jei Pirkimo sąlygose yra nurodyti konkretūs kvalifikacijos reikalavimai Sutartį vykdysiantiems asmenims, arba jų patirtimi Pardavėjas rėmėsi teikdamas pasiūlymą, Sutartį gali vykdyti tik tuos reikalavimus atitinkantys asmenys. Kai keičiami Pardavėjo Pirkimo metu nurodyti asmenys, kurie vykdys Sutartį, Pardavėjas turi gauti Pirkėjo raštišką sutikimą. Sutikimą Pirkėjas duoda tik po to, kai Pardavėjas pateikia šių asmenų kvalifikaciją ir patirtį pagrindžiančius dokumentus.

1.6.3. Jeigu Pardavėjo kvalifikacija dėl teisės verstis atitinkama veikla nebuvo tikrinama arba tikrinama ne visa apimtimi, Pardavėjas Pirkėjui įsipareigoja, kad Sutartį vykdys tik tokią teisę turintys asmenys.

1.6.4. Šiame skyriuje nurodytų sąlygų pakartotinis pažeidimas bus laikomas esminiu Sutarties pažeidimu.

1.7. SubtieKimas

1.7.1. Jei Sutarties vykdymui Pardavėjas pasitelkia subtieKėjus, prieš sudarydamas Sutartį, Pardavėjas įsipareigoja Pirkėjui pranešti jam žinomų pasitelktų subtieKėjų pavadinimus, kontaktinius duomenis ir jų atstovus, jeigu jie nebuvo nurodyti pasiūlyme (plačiaja prasme). Pardavėjas privalo užtikrinti, kad Sutarties sudarymo momentu ir visą jos galiojimo laikotarpį Sutarties vykdymui pasitelkti subtieKėjai turėtų reikiamą kvalifikaciją ir patirtį bei neturėtų pašalinimo pagrindų (jeigu taikoma). Pardavėjas įsipareigoja informuoti Pirkėją apie šios informacijos pasikeitimus visu Sutarties vykdymo metu, taip pat apie naujus subtieKėjus, kuriuos ketina pasitelkti vėliau. Pardavėjas Pirkėją apie naujai pasitelkiamus ir (ar) keičiamus subtieKėjus informuoja per 5 darbo dienas iki jų pasitelkimo ir (ar) keitimo pradžios.

1.7.2. SubtieKėjus, kurių pajėgumais Pardavėjas nesirėmė Pirkimo sąlygose numatytiems kvalifikacijos reikalavimams pagrįsti, Pardavėjas gali keisti savo nuožiūra, apie tai raštu informuodamas Pirkėją. Pirkėjas turi teisę patikrinti, ar nėra

subtiekiėjo pašalinimo pagrindų (jeigu taikoma). Jeigu subtiekiėjo padėtis atitinka bent vieną Pirkimo sąlygose nustatytą pašalinimo pagrindą, Pirkėjas reikalauja pakeisti šį subtiekiėją reikalavimus atitinkančiu subtiekiėju.

1.7.3. Subtiekiėjus, kurių pajėgumais Pardavėjas rėmėsi Pirkimo sąlygose numatytiems reikalavimams pagrįsti, Pardavėjas gali keisti tik gavęs rašytinį Pirkėjo sutikimą, prieš tai Pirkėjui patikrinus ir įsitikinus, kad šis subtiekiėjas turi reikiamą kvalifikaciją ir (ar) patirtį, taip pat, kad nėra Pirkimo sąlygose nustatytų subtiekiėjo pašalinimo pagrindų (jeigu taikoma). Pirkėjas patvirtina, kad sutikimo pakeisti subtiekiėją neatsisakys išduoti nepagrįstai. Šiame punkte numatyta sąlyga yra esminė Sutarties sąlyga, pakartotinis jos pažeidimas bus laikomas esminiu Sutarties pažeidimu.

1.7.4. Jeigu leidžia Sutarties pobūdis, Specialiosiose Sutarties sąlygose nurodoma tiesioginio atsiskaitymo su subtiekiėjais galimybė. Subtiekiėjui išreiškus norą pasinaudoti tiesioginio atsiskaitymo galimybe, tarp Pirkėjo, Pardavėjo bei subtiekiėjo sudaroma trišalė sutartis. Jeigu Specialiosiose Sutarties sąlygose tokia galimybė nenumatyta, laikoma, kad Sutarties pobūdis nesudaro galimybės tiesioginiam atsiskaitymui su subtiekiėjais.

1.8. Kokybės reikalavimai Prekėms

1.8.1. Prekės turi būti naujos, pilnai sukomplektuotos, anksčiau niekur nenaudotos, tinkamos naudoti pagal paskirtį.

1.8.2. Jeigu Prekėms nustatytas tinkamumo naudoti (galiojimo) terminas, Pirkėjui perduodamų Prekių likęs tinkamumo naudoti (galiojimo) terminas turi būti ne trumpesnis kaip 2/3 (dvi trečiosios) viso tinkamumo naudoti (galiojimo) termino.

1.8.3. Prekės turi būti perduodamos tinkamoje pakuotėje (t. y. neperplėštoje, nesudraskytoje, nešlapioje ar kitaip išoriškai nepažeistoje), ant Prekės pakuotės esantys užrašai ir etiketės turi būti lengvai įskaitomi. Ši sąlyga netaikoma tais atvejais, kai dėl objektyvių priežasčių Prekės negali būti perduodamos supakuotos (pvz., Pardavėjas turi atlikti jų sumontavimo darbus).

1.8.4. Kartu su Prekėmis, Pardavėjas turi pateikti visą dokumentaciją, reikalingą įvertinti Prekių atitikimą Sutarties nuostatų reikalavimams, tinkamam Prekių naudojimui bei priežiūrai.

1.8.5. Jei Sutarties vykdymo metu paaiškėja, kad Sutartyje nurodytos Prekės (medžiagos, įrenginiai, mechanizmai ir pan.) nebegaminamos, ir Pardavėjas pateikia tai įrodantį Prekių gamintojo patvirtinimą, Pirkėjo sutikimu, kurio jis negali nepagrįstai neišduoti, Pardavėjas turi teisę pateikti kito modelio (laidos) Prekes (medžiagas, įrenginius, mechanizmus ir pan.), jeigu jos yra ne blogesnių charakteristikų, nei numatyta Sutartyje, nedidinant jų kainos, nekeičiant pristatymo terminų ir kitų Sutarties sąlygų. Šiame punkte nurodytas Prekių modelio keitimas galimas tik Šalims raštu sudarius susitarimą, kuris tampa neatskiriama šios Sutarties dalimi.

1.8.6. Jei Specialiosiose Sutarties sąlygose ar Techninėje specifikacijoje nenumatyta kitaip, visos Prekės turi būti pagamintos ne vėliau kaip prieš 12 mėnesių iki Sutarties sudarymo dienos.

1.9. Kokybės reikalavimai Paslaugoms

1.9.1. Paslaugos turi atitikti visus Sutartyje, Lietuvos Respublikos ir Lietuvos Respublikoje galiojančių Europos

Sąjungos saugaus gaminio, higienos normų, darbų saugos ir kitų Sutarties vykdymui taikytinų teisės aktų reikalavimus.

1.9.2. Pardavėjas garantuoja, jog Paslaugų (jų rezultato) perdavimo–priėmimo metu ir bet kuriuo metu po to (visą kokybės garantijos terminą, jei taikomas) Paslaugos atitiks Sutartyje, taikomuose teisės aktuose ir standartuose nustatytus reikalavimus, bus suteiktos kokybiškai, be klaidų, kurios panaikintų ar sumažintų Paslaugų vertę ar jų rezultato tinkamumą įprastam naudojimui.

1.10. Sustabdymas

1.10.1. Pirkėjas turi teisę sustabdyti Prekių pristatymą ir (ar) Paslaugų teikimą, jei vykdydamas Sutartį Pardavėjas nesilaiko darbų saugos, higienos normų ir (ar) kitų Sutartyje ir (ar) teisės aktuose nurodytų reikalavimų, taip pat dėl kitų priežasčių, kaip numatyta Bendrųjų Sutarties sąlygų 1.10.2 punkte.

1.10.2. Pirkėjas gali sustabdyti Pardavėjo sutartinių įsipareigojimų (ar jų dalies) vykdymą dėl žemiau nurodytų priežasčių, jeigu jos turi tiesioginę įtaką sutartinių įsipareigojimų (ar jų dalies) vykdymui:

- a) papildomi tyrimai (pvz., inžineriniai, archeologiniai tyrimai ir pan.), kurie nebuvo numatyti, bet kuriuos būtina atlikti;
- b) vėluojama perduoti objektą (objekte dar dirba kitas tiekėjas, paslaugų teikėjas ir (ar) rangovas);
- c) trečiųjų šalių įtaka;
- d) sustabdytas finansavimas arba trūksta finansavimo;
- e) būtinas papildomas laikas įvykdyti kitą pirkimą;
- f) nepateikta įranga, medžiagos ar pan., kurią privalo pateikti Pirkėjas;
- g) fizinės kliūtys (pvz., avariniai darbai);
- h) kitos aplinkybės, kurios nebuvo žinomos Pirkimo vykdymo metu ir su kuriomis susidurtų bet kuris tiekėjas, paslaugų teikėjas ir (ar) rangovas;
- i) ikiteismine ar teismine tvarka vykstantys Pirkėjo ginčai su trečiosiomis šalimis, turintys tiesioginę įtaką Sutarties vykdymui.

1.10.3. Maksimalus Pardavėjo sutartinių įsipareigojimų (ar jų dalies) vykdymo sustabdymo terminas - 6 mėnesiai.

1.10.4. Sutartinių įsipareigojimų (ar jų dalies) vykdymo terminas pratęsiamas laikotarpiui, kuris pagal Sutartį buvo likęs Pardavėjo sutartinių įsipareigojimų (ar jų dalies) įvykdymui, iki kol sutartinių įsipareigojimų (ar jų dalies) vykdymas buvo sustabdytas.

1.10.5. Apie Pardavėjo sutartinių įsipareigojimų (ar jų dalies) vykdymo sustabdymą Pirkėjas Pardavėją informuoja raštu Sutartyje nustatytais būdais ir tvarka.

1.11. Sutarties įvykdymas

1.11.1. Prekės bus laikomos tinkamai pristatytomis ir perduotomis Pirkėjui, o Paslaugos – tinkamai suteiktomis, kai Pirkėjas patvirtins atitinkamų Prekių perdavimą ir (ar) Paslaugų suteikimą. Jei Sutartyje nurodyta, kad Prekių perdavimas ir (ar) Paslaugų suteikimas turi būti patvirtintas pasirašytinai, Pardavėjas parengia pasirašymui Aktą. Vienas Akto egzempliorius perduodamas Pirkėjui. Jei Akte yra įrašas apie trūkumus, tai toks pasirašytas Aktas patvirtina tik faktinį Prekių perdavimą ir (ar) Paslaugų suteikimą, bet nėra laikomas teisėtu pagrindu apmokėjimui gauti, kol nebus pašalinti visi Akte nurodyti trūkumai ir Šalys to nepatvirtins.

1.11.2. Tais atvejais, kai pagal Sutartį Pardavėjas perduodamas Prekes turi sumontuoti, suinstaliuoti, suderinti ar suteikti kitas su

Prekių perdavimu susijusias paslaugas ir (ar) atlikti kitus su Prekių perdavimu susijusius darbus, Pirkėjas Pirkėjui laikomos perduotomis po šių paslaugų suteikimo ir (ar) darbų atlikimo, jeigu Specialiosiose Sutarties sąlygose nenumatyta kitaip.

1.11.3. Apie akivaizdžius Prekių ir (ar) Paslaugų kokybės trūkumus, kuriuos galima patikrinti jų perdavimo - priėmimo metu, Pirkėjas raštu nurodo Pardavėjui ir tokių Prekių ir (ar) Paslaugų (arba jų dalies, kuriai nustatyti trūkumai) nepriima tol, kol nurodyti trūkumai nebus pašalinti.

1.11.4. Prekių perdavimas ir (ar) Paslaugų suteikimas nelaikomas Pirkėjo besąlygišku patvirtinimu, kad Prekės ir (ar) Paslaugos atitinka Sutarties reikalavimus, ir nepanaikina Pirkėjo teisės vėliau reikalauti pašalinti trūkumus, jei šių trūkumų nebuvo galima pagrįstai pastebėti jų perdavimo - priėmimo metu.

1.11.5. Prekių ir (ar) Paslaugų rezultatų nuosavybės teisė bei atsitiktinio žuvimo rizika Pirkėjui pereina nuo atitinkamų Prekių ir (ar) Paslaugų rezultatų perdavimo momento.

1.12. Kokybės garantija

1.12.1. Prekėms ir (ar) Paslaugoms taikomas teisės aktuose nustatytas ir (ar) gamintojo taikomas garantijos terminas, jeigu Techninėje specifikacijoje ar Specialiosiose Sutarties sąlygose nėra nurodytas kitas garantijos terminas. Jeigu garantinis terminas nėra niekur nustatytas, taikomas 24 mėnesių kokybės garantijos terminas. Kokybės garantijos terminas pradedamas skaičiuoti nuo pristatytų Prekių ir (ar) suteiktų Paslaugų Akto pasirašymo momento.

1.12.2. Pardavėjas per kokybės garantijos terminą atsiradusius Prekių ir (ar) Paslaugų trūkumus privalo neatlygintinai pašalinti per 10 dienų nuo raštiško Pirkėjo reikalavimo gavimo dienos, jeigu Specialiosiose Sutarties sąlygose nenumatyta kitaip, arba per kitą Šalių raštu suderintą terminą, kuris objektyviai reikalingas trūkumų pašalinimui. Prekes ir (ar) Paslaugų rezultatus garantiniam aptarnavimui Pardavėjas priima ten, kur jos ir (ar) jie buvo arba turėjo būti perduoti Pirkėjui, jei Šalys nesusitaria kitaip.

1.12.3. Tais atvejais, kai Pirkėjui perduodama programinė įranga, Pardavėjas įsipareigoja Pirkėjui pateikti visus per kokybės garantijos laikotarpį ir iki jo išleistus tos programinės įrangos saugumo ir kritinių klaidų ištaisymus (kritinėmis laikomos klaidos, turinčios įtakos programinės įrangos funkcionalumui).

1.12.4. Kokybės garantija negalioja tiems trūkumams, kurie atsirado po Prekių ir (ar) Paslaugų perdavimo Pirkėjui dėl to, kad Pirkėjas nepaisė nustatytų naudojimo, priežiūros ir eksploatacijos instrukcijų.

1.12.5. Kokybės garantijos terminas sustabdomas tiek laiko, kiek Prekės ir (ar) Paslaugų rezultatai negalėjo būti naudojami dėl nustatytų trūkumų (defektų), už kuriuos atsako Pardavėjas.

1.12.6. Jei Pardavėjas nepradeda šalinti trūkumų, jų nepašalina ir (ar) neatitaiso tiesioginės tokio trūkumo padarytos žalos garantiniu laikotarpiu per Sutartyje nurodytą terminą, Pirkėjas pats arba su trečiųjų asmenų pagalba gali šiuos trūkumus pašalinti Pardavėjo sąskaita. Tokiu atveju, Pardavėjo garantiniai įsipareigojimai nėra nutraukiami ir Pardavėjas privalo atlyginti Pirkėjo dėl to patirtus nuostolius.

2. KAINA IR APMOKĖJIMAS

2.1. Sutarties kaina

2.1.1. Į Sutarties kainą yra įskaičiuotos visos su Sutarties vykdymu susijusios tiesioginės bei netiesioginės išlaidos, įskaitant: įrenginių, medžiagų, gaminių, įrankių ir kitų daiktų įsigijimą (išskyrus, kai juos pagal Sutartį turi pateikti Pirkėjas), transportavimą, sumontavimą, dokumentacijos parengimą, Pirkėjo personalo apmokymą naudotis, Pirkėjo konsultavimą, visus mokėtinus mokesčius ir rinkliavas, kurios reikalingos šioje Sutartyje nurodytų Prekių pristatymui ir (ar) Paslaugų suteikimui, jei Sutartyje aiškiai nenurodyta, kad už šias išlaidas apmokama atskirai.

2.1.2. Sutarties kaina gali būti keičiama tik Sutartyje nurodytais atvejais. Jokie papildomi mokėjimai, dėl kurių Šalys iš anksto nesusitarė raštu, nebus atliekami. Sutarties kainos peržiūra yra nustatyta Bendrųjų Sutarties sąlygų 2.1.4 punkte. Specialiosiose Sutarties sąlygose gali būti numatytos ir kitos Sutarties kainos peržiūros sąlygos.

2.1.3. Šalys susitaria, kad dėl nuo Šalių nepriklausančių aplinkybių, kurių atsiradimo pasiūlymo pateikimo metu Šalys negalėjo protingai numatyti, negalėjo kontroliuoti ir nebuvo prisiėmusios tų aplinkybių atsiradimo rizikos (pvz., esant aiškiai įrodomiems netikslumams ar klaidoms techninėje dokumentacijoje, kuria buvo remtasi rengiant atitinkamą Pirkimo sąlygose įtvirtintą reikalavimą, dėl kurių Prekių ir (ar) Paslaugų dalis tapo nebereikalinga; arba, pradėjus pristatyti Prekes ir (ar) teikti Paslaugas, nustatoma, kad dalis Prekių ir (ar) Paslaugų tapo nereikalinga; arba dėl teisės aktų pakeitimo tam tikra Prekių ir (ar) Paslaugų dalis tapo nereikalinga ir pan.), Pirkėjas turi teisę Sutarties vykdymo metu atsisakyti dalies Prekių ir (ar) Paslaugų. Prekių ir (ar) Paslaugų dalies atsisakymo atveju, Sutarties kaina yra mažinama atsisakytų Prekių ir (ar) Paslaugų verte, kuri yra apskaičiuojama pagal pasiūlyme nurodytus atitinkamų Prekių ir (ar) Paslaugų įkainius. Jeigu atsisakomų Prekių ir (ar) Paslaugų vertei apskaičiuoti pasiūlyme nurodytų įkainių detalumas yra nepakankamas, atsisakomų Prekių ir (ar) Paslaugų vertė apskaičiuojama remiantis Pardavėjo pateikta ir su Pirkėju suderinta sąmata, parengta specialiai atsisakomų Prekių ir (ar) Paslaugų vertei apskaičiuoti. Pirkėjas turi teisę patikrinti Pardavėjo pateiktą sąmatą ir joje nurodytų įkainių atitikimą rinkos kainoms ir vesti derybas dėl jų.

2.1.4. Šalys susitaria, kad PVM apskaičiuojamas pagal sąskaitos faktūros išrašymo metu galiojančius tarifus.

2.2. Apmokėjimas

2.2.1. Elektroninė sąskaita faktūra ir su mokėjimu susiję dokumentai pateikiami Pardavėjo pasirinktomis priemonėmis: Pardavėjas gali teikti ES Direktyvos 2014/55 reikalavimus atitinkančią elektroninę sąskaitą arba teikti kito formato elektroninę sąskaitą, pasinaudojant VĮ „Registrų centro“ administruojama informacine sistema „E. sąskaita“. Esant periodiniams kas mėnesiniams mokėjimams, sąskaita faktūra už praėjusį mėnesį turi būti pateikta ne vėliau, kaip 2-ją einamojo mėnesio darbo dieną. Tais atvejais, kai perkama pagal atskirus užsakymus ar perkant vienkartinio pobūdžio Prekes ir (ar) Paslaugas, sąskaita faktūra turi būti pateikta ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo Prekių ir (ar) Paslaugų Akto pasirašymo dienos. Specialiosiose Sutarties sąlygose gali būti numatytos ir kitos apmokėjimo sąlygos.